

**Jentene dominerer:
Slik skal gutta kapres**
Nyhet, side 6 og 7

Nettstudier:
frihet og frafall
Reportasje, side 12 til 14

**REKTORVALGET
2013:
Torkil trigger
toppene**

Nyhet, side 9

Tilbake til
Betong

Intervju med Sivert Høyem

Kultur, side 25

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 67, utgave 3 | www.universitas.no | onsdag 30. januar 2013

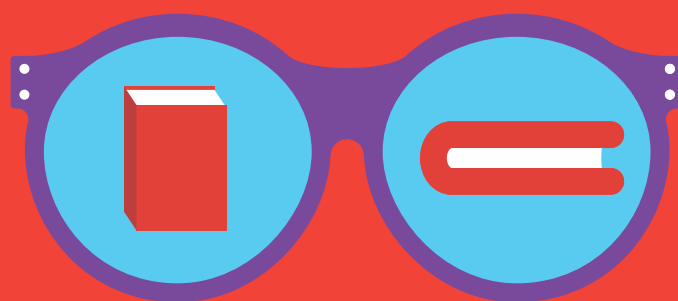
Bokhandelen er blitt et pengesluk

- 45 millioner av studentenes penger sprøytet inn i Akademika.
- – Situasjonen kan ikke fortsette, sier leder av Velferdstinget, Tone Vesterhus.

Nyhet, side 4 og 5

GJØR ET
PENSUMKUPP!

Følg oss på

Finn din pensumliste på akademika.no/pensum

akademika

Sent
torsdag 7. februar
www.tekniskmuseum.no

KONSERT
LUCY SWANN
VITENSHOW
ANDREAS WAHL
DJ, FOREDRAG, ASTROAMFI, PUBQUIZ

Kl. 19-23 (18 år) kr 50 / 100
Øl- og vinservering
Kjelsåsveien 143
Buss 22, 25, 54
Trikk 11/12
Tog til Kjelsås (Oslobillett)

redaktør: **Emma Tollersrud**
emma.tollersrud@universitas.no 911 23 791

redaksjonsleder: **Øyvind Gallefoss**
oyvind.gallefoss@universitas.no 980 03 342

fotosjef: **Helle Gannestad**

desksjef: **Benjamin Edward Oliver**

nettredaktør: **Heljar Havnes**

magasinredaktør: **Peder D. Stabell**

MENINGER

Studentene overkjøres

Det gjentas til stadighet at fordelene med bokgiganten Akademika er at selskapet er studentstyrt. Denne påstanden har blitt en floskel totalt blottet for innhold. At de merker bokbransjens magre kår er det liten tvil om. Underskuddet var stort allerede i 2011, og til tross for stor optimisme under den ambisiøse utvidelsen var tapet enda vanskeligere å bære i 2012. Så vanskelig var det, at vi som studenter nå må trå til for å hjelpe pensumgiganten til «nødvendig markedstilpasning». I en spektakulær redningsaksjon har Studentsamskipnandene i Oslo og Trondheim spyttet inn 45 millioner kroner.

Problemet er at vi aldri ble tatt med på råd. Kapitalinnsprøytingen ble foretatt uten støtte i studentdemokratiet og knapt nok en orientering til Velferdstingets arbeidsutvalg i forkant. I stedet møter Arbeidsutvalget den samme muren av hemmelighold som Universitas stanger i når vi ber om innblikk i selskapets pengebruk. «Av forretningsmessige hensyn kan vi ikke kommentere» er den ferdiginnspilte uttalelsen som spilles på repeat. Studentene blir implisitt bedt om å stole blindt på at SiO-toppene har kontroll når de pøser på med studentkroner i en bransje som mildt sagt sliter. Vi på utsiden kan bare spekulere i hvor nærme Akademika var konkursens rand. Uansett holder det ikke lenger å begrunne det hele med «nødvendige omstillinger».

Overskuddet i Akademika skal gå direkte til studentvelferd. Det ble også lovet under fusjoneringen forrige år. Nå er situasjonen den at Akademika stadig går med underskudd, som snarere truer med å svekke studentvelferden.

Etter stadige utvidelser og omlegginger kan en spørre seg om Akademika har blitt en størrelse for stor for Studentsamskipnaden i Oslo (SiO). I en gigantisk kjede som ikke lenger drives lokalt har vi som Oslo-studenter mindre kontroll på hvor pengene blir av – og hvor mye av det som kommer tilbake til oss.

Det minste vi kan forvente er en grundig gjennomgang, både av Akademikas drift og eierskapsstruktur, og av demokratiske spilleregler mellom SiO og VT. Dersom det stemmer at Hovedstyret nok en gang har overkjørt våre valgte studentpolitikere, så undergraver det prinsippet om en demokratisk studentstyrt samskipnad.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Monica Reigstad**
monica.reigstad@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Det er bedre å prøve og feile,
enn ikke å prøve i det hele tatt.

Gutta krutt på for få institutt

KOMMENTAR

Thorbjørn Kringlebotn Borlaug,
journalist i Universitas

Det er et uomtvistelig faktum at kvinner og menn velger forskjellig: Det er gjerne sånn at omsorgsykker har majoritet av kvinner, mens ingeniørykker har majoritet av menn. Vi kommer ikke unna det. I neste omgang må vi spørre oss om det er problematisk. Noen ganger *burde* kanskje gutta lokkes inn på kvinnedominerte yrker.

Senest i mars i fjor ble kjønnspoeng, les: guttepoeng, vurdert på profesjonsstudiet i psykologi. Lederen for Psykologisk institutt, Kjetil Sundet, argumenterte for at den skjeve kjønnsfordelingen er uheldig for studentmiljøet, men også usunt for samfunnet. Han mente det burde bli en god fordeling av mannlige og kvinnelige psykologer, slik at man har et reelt valg dersom man vil gå til

psykolog og velge seg en å snakke med. I dag er det klar dominans av kvinner i yrket, og det er ikke gunstig for det frie valg av psykolog.

Andre ganger virker kjønns-poeng som en pragmatisk løsning for å stimulere et studiemiljø. Er det strengt tatt nødvendig å kvotere

inn jenter på sivilingeniørstudier? Det er ikke rettferdig å avvise (minst) like kvalifiserte gutter – bare fordi de er gutter. Det samme gjelder jenter: Visste du at Veterinærhøgskolen har kjønnspoeng til menn på begge studiene de tilbyr? Det er så få gutter som vil følge i Doktor Dyregod sine spor, at Ola hadde fått to poeng mer enn Kari bare fordi

ØYEBLIKKET

av Helle Gannestad

Thights-race: De to deltakerne i sparkløpet på Blindern studenterhjem fikk det travelt da 80-tallet ringte og ville ha tilbake grilldressene sine.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

passet hans sier «M» i stedet for «F». Tord Lien i Frp vil ikke at hva man har mellom beina skal avgjøre opptak, og kvalifikasjonskravet står – og bør stå – sterkt i akademien. Kønnsbalansen må kunne fikses på en annen måte. Da profesjonsstudiet i psykologi ville ha kjønns-poeng, stemte profesjonsstudentenes egen representant i instituttstyret imot forslaget. Hun var kritisk til at «tilleggs-poeng var eneste og beste løsningen på denne problemstillingen». Litt senere, da universitetsledelsen bestemte «nei til guttepoeng», sa prorektor Inga Bostad ved UiO at det juridiske aspektet også spiller en rolle. Da Universitetet øremerket stillinger for kvinner, tapte de rettssaken i EFTA-domstolen fordi det ble sett på som diskriminering.

Det er ikke umulig å tenke seg at også kvoterings-systemet kan få samme dom. Å dele ut poeng basert på kjønn er ikke en garanti for å rette opp i skjevhetene. Det er ikke en garanti for noen ting. Man feier de dypere problemene under teppet. Det handler ikke om at gutter ikke klarer å komme inn på kvinne-dominerte studier, men at de ikke vil. Det er ikke poenggrensene som gjør at gutter søker ingeniør oftere enn sykepleie. Endringer i det grunnleggende tankesettet om kvinneyrker og mannsyrker må til. Andre tiltak som vervekampanjer og kartlegging av motivasjon kan være med å snu trenden.

At både UiO og HiOA, to av Norges største utdanningsinstitusjoner, tar problemet på alvor, er betryggende. At stortingspolitikere som Tord Lien (Frp) og Karin Yrvin (Ap) fatter interesse for debatten er på sin plass, og må berømmes. At fakultetsråd, studentpolitikere og rektorer er bevisste på problemet og villige til å gjøre endringer, viser at de evner å ta grep og tenke nytt. Men det må ikke bli med tomme ord. Det er bedre å prøve og feile, enn ikke å prøve i det hele tatt. Prøveordninger er nettopp det: Et forsøk på å gjøre noe annerledes, og dermed forhåpentligvis bedre. Vi må ha flere av dem.

debatt@universitas.no

BAKPÅ NYHETENE

- Joachim Jamtvedt Børresen og Jon A. Haug er studenter ved Uit og utgivere av den nye T-Pad, best kjent som Tromsø pad.
Eller bare ikke kjent som noe i det hele tatt. Hentet fra saken «Å være gründere i Tromsø» i Utopia, 24.01.13
- Jeg vet ikke hvorfor, men jeg bare bryr meg ikke om personvern. Jeg bryr meg så lite om personvern at jeg nå har nådd det punktet hvor jeg bryr meg for mye om å ikke bry meg om personvern, om du skjønner hva jeg mener.
Vi skjønner akkurat hva du mener. Hentet fra spalten Endelig mandag, av Julie Nordby Egeland i Klassekampen, 28.01.13
- Magnus Eggum Vestli er i tillegg til å være student, også butikkmedarbeider på Statoil. Han står og pensler boller når vi er innom.
Æsj. Hentet fra saken «Her koster varene flekk» i Adresseavisen, 29.01.13

- Student (21) skriver fredag om drikkepress i studietiden. Kanskje det er en grunn til at man ikke blir invitert på fest lenger? Kanskje man er kjedelig og uinteressant uavhengig av om man drikker eller ikke? Kanskje man ikke har noe å bidra med sosialt?
Ja, kanskje det kanskje! Hentet fra innlegget «Livet er for kort til å surmule» i Si; D, Aftenposten, 29.01.13
- Karrieresenteret fokuserer på at studentene skal se seg selv i verden og ikke bare i skolesammenheng. Vi jobber under visjonen: Som student er du grenseløs, sier karriererådgiver Guro Johansen.
Og som rådgiver er du sjanseløs. Hentet fra saken «Rekordstor karrieredag» i Byavisa Tønsberg, 23.01.13
- Om du har jenteproblem synest eg synd på deg, son. Eg har niognitti problem men ei kjerring er ikkje ein av dei. Slå meg.
Baksida i Bergen har oversatt Jay-Z. Fint. Hentet fra Studvest, 23.01.13

FØLG OSS

På papir hver onsdag, på nett hele tiden.
facebook.com/UniversitasOslo
twitter: @universitas
www.universitas.no
For oppdaterte studentnyheter.

tips oss
universitas@universitas.no

nyhetsredaktør: **Håkon Frede Foss**
haakonff@universitas.no 975 00 722

NYHET

Hvilket år er det?

INNOVASJON: Avisa Uniforum melder at 2013 er *innovasjonsåret* for Universitetet i Oslo (UiO). 2011 var det *studiekvalitetsåret*, mens året ifjor het *internasjonalisering*.

I følge avisa defineres *innovasjon* i universitetets Handlingsplan for innovasjon 2013–2015 som «nye eller vesentlig forbedrede varer, tjenester, prosesser, organisasjonsformer eller markedsføringsmodeller som tas i bruk for å oppnå samfunnsnytte, herunder verdiskaping.»

Fanny Duckert, dekan på Det samfunnsvitenskapelige fakultet, benytter anledningen til å si at innovasjon også er en viktig geskjeft for de myke vitenskaper på øvre Blindern.

– Det er fort gjort å tenke at innovasjon er naturvitenskap, patenter og teknologi. Men samfunnsvitenskapenes rolle er også viktig, sier hun til Uniforum.

Innovativ: Fanny Duckert, dekan ved SV-fakultetet, skal arrangere workshop om forskning og innovasjon. ARKIVFOTO: HANS DALANE-HVAL

Fredspris gir dyr kaffe

KAFFE: Mandag økte prisene på kaffe med én krone i samtlige universitetskafeer over hele landet. Prishoppet er en del av en PR-kampanje fra organisasjonen Studentenes Fredspris. Intensjonen med kampanjen er å informere studenter rundt om at de er med på å gi ut en fredspris, melder organisasjonen. Kaffekampanjen vil finne sted i uke 5, 6 og 7.

Studentenes fredspris 2013 tildeles Majid Tavakoli. Han er en iransk student, som for tiden soner en ni år lang fengselsstraff for sin kritikk av det iranske regimet og sin kamp for demokratisering og menneskerettigheter gjennom taler og publikasjoner.

I følge studentavisa Under Dusken har Studentenes Fredspris tidligere samlet inn over 100 000 kroner på kaffekampanjer tidligere år.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Universitas nr. 3, 1988

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

«Når studentersamfundets medlemmer kommer sammen for å le, skjer det i fastlagte former, ingenting overlates til tilfeldighetene. På Grisekroa 22. februar var den studentikose stemning på topp, og en rekke eldre studentpamper kom, lo og gikk. T. E. Staff var konferansier, heldigvis var han i mye bedre humør enn da han holdt sitt U-foredrag.

Universitas nr. 3, 1963

45 millione redder Aka

Kapitaltørst: Administrerende direktør i Akademika, Geir Helge Espedalen, har ledet bokhandlerkjeden siden 2006. Nå trengte han 45 millioner kroner fra studentsamskipnadene for å drive videre. Under intervjuet ble han flankert av kommunikasjonsdirektør i SiO, Nina Langeland.

■ Etter flere år med underskudd måtte Akademika rett før jul be om penger fra studentene for å sikre bærekraftig drift.

■ Leder av Velferdstinget, Tone Vesterhus, mener Akademika har vært for lukket og synes situasjonen er uholdbar.

AKADEMIKA

tekst: **Håkon Frede Foss** og **Vegard Røneid Erikstad**

foto: **Patrick da Silva Sæther**

I 2011 opplevde bokhandelen Akademika et underskudd på 15, 4 millioner kroner (se grafikk). Etter nok et krevende år økonomisk henvendte selskapet seg i desember til eierne, Student-samskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) og Studentsamskipnaden i Trondheim (SiT), og ba om penger.

Ved en såkalt emisjon tilførte samskipnadene henholdsvis 27 og 18 millioner kroner, til sammen 45 millioner til Akademika.

Dette tilsvarer nesten den årlige inntekten SiO får fra Oslo-studentenes semesteravgifter.

– Vi er glad for at vi har eiere som tenker langsiktig og ville gå inn med kapital, sier administrerende direktør i Akademika, Geir Helge Espedalen.

Han vil ikke kalle millionover-

Akademika as

- Akademika eies av Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus og Studentsamskipnaden i Trondheim, med henholdsvis 60 og 40 prosent av aksjene.
- Konsernet består av Akademika forlag og 29 butikker i Oslo, Akershus, Trondheim, Telemark, Buskerud, Tromsø, Narvik og Bodø, i tillegg til nettbutikk.
- Selskapet har de siste årene tatt over flere bokhandler flere steder i landet, og slo seg i 2011 sammen med studentbokhandelen Tapir i Trondheim.

føringen for en redningspakke.

– Nei. Dette er et ledd i den omstillingen vi er inne i for å sikre en framtidig, bærekraftig drift, sier han.

– Hva ville skjedd hvis dere ikke hadde fått ny kapital?

– Kapitaltilførselen er et av flere ledd i den omstillingen vi er inne i for å sikre en framtidig bærekraftig drift, svarer Espedalen.

Tøff hverdag

Akademikas 2012-regnskap er ennå ikke klart, og Espedalen

r student-kroner demika

– Situasjonen er kjempeproblematisk

Leder av Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT), Tone Vesterhus, fortviler over prosessen rundt Akademikas kapitaltilførsel.

– Hovedstyret i SiO gjør veldig dumt i å ikke involvere VT i denne avgjørelsen, sier hun.

– Akademika har vært for lukket for oss, og dermed har vi ikke kunnet få en god debatt om selskapets rolle i studentvelferden. Vår beskjed til det nye Hovedstyret er at denne situasjonen ikke kan fortsette.

Vesterhus forteller at Velferdstinget ble informert om kapitaltilførselen først etter at beslutningen var tatt.

– At vi får vite dette i etterkant, svekker studentstyringen av Akademika. Det er problematisk for vår del, men det fører også til at Akademika taper legitimitet. Studenter vil alltid trenge lærebøker og pensum, men det ikke noen selvfølge hvilken rolle Akademika skal spille, sier studentlederen.

– Ble informert

En av studentrepresentantene i SiOs hovedstyre er Magnus Nystrand, som tiltrådte som styreleder i SiO etter nyttår. Ifølge Nystrand ble Arbeidsutvalget informert om kapitaltilførselen til Akademika under et formøte forrige høst.

– Når det spyttes penger i én divisjon i SiO, vil det gå på bekostning av noe annet, sier hun.

SiOs styreleder Nystrand forsikrer derimot at Hovedstyret vil følge veldig nøye med på utviklingen i selskapet.

– Driver SiO nå med subsidiering av et selskap som ikke klarer

Ampert: Tone Vesterhus, leder av Velferdstinget i Oslo og Akershus, fortviler over Magnus Nystrand, leder av SiOs hovedstyre.

Dårlig klima

Dette er andre gang på kort tid der VT går i klinsj med studentrepresentantene i SiOs hovedstyre. For to uker siden gikk Vesterhus hardt ut mot SiOs vedtak om øvre aldersgrense for studentboliger. Vesterhus vil ennå ikke fremme mistillitsforslag mot studentrepresentanter i SiO-styret.

– Men vi synes situasjonen er kjempeproblematisk. Det må komme tydelig fram at det nåværende Hovedstyret ønsker en endring på dette området. Det må komme tydelig fram at de vil inkludere studentene i prosessen med å få et studentstyrt Akademika, sier hun.

– Men i forbindelse med kapitaltilførselen til Akademika var det informasjon som var konfidensiell, så det hadde vært vanskelig om VT som organ skulle ta dette opp, sier han.

Nystrand vedgår imidlertid at dialogen med studentpolitikerne må bli bedre.

– Vi ser denne dialogen som helt sentral. Dette er et område jeg vil satse på å forbedre.

– Svekker studentvelferden

Tove Vesterhus er nå bekymret for konsekvensene av Akademikas pengebehov.

å holde seg flytende på egenhånd?

– Vår helt klare forutsetning er at Akademika over tid skal være økonomisk bærekraftig. Det kommuniserer vi til selskapets styre, svarer Nystrand.

– Hva vil dere si dersom Akademika på nytt trenger milliontilskudd etter et par år?

– Jeg kan ikke forskuttere noen ting. Framtida vil vise hva som skjer. Men på sikt, mange år fram i tid, så kan man ikke legge opp til en ordning der vi subsidierer – som du sier – Akademika. Det er helt klart forutsetninga at selskapet blir økonomisk bærekraftig.

universitas@universitas.no

Han medgir at konkurranse-situasjonen i markedet er særdeles hard, og at flere aktører og et hardt tidspress øker behovet for omstilling.

– Vi ser det som fornuftig å gjennomføre disse tiltakene nå. Endringene skal føre til at vi fortsatt kan levere gode produkter og bedre resultater i framtiden, forsikrer direktøren.

SiO og SiT vil ikke dele informasjon om selskapets finansielle stilling eller prognoser for den økonomiske utviklingen i selskapet. Universitas har bedt om innsyn i dokumentene som ble framlagt for studentsamskipnadene i forkant av kapitaltilførselen, men fått avslag.

Dette begrunnes med «forretningsmessige hensyn».

– Kompleks virksomhet

SiO er den største eieren i Akademika, med en eierandel på 60 prosent. Lisbeth Dyrberg, administrerende direktør i konsernet, er den som har lagt fram forslaget om pengestøtte til SiOs hovedstyre.

– Kommer Akademikas tap til å ramme andre velferdstilbud fra SiO?

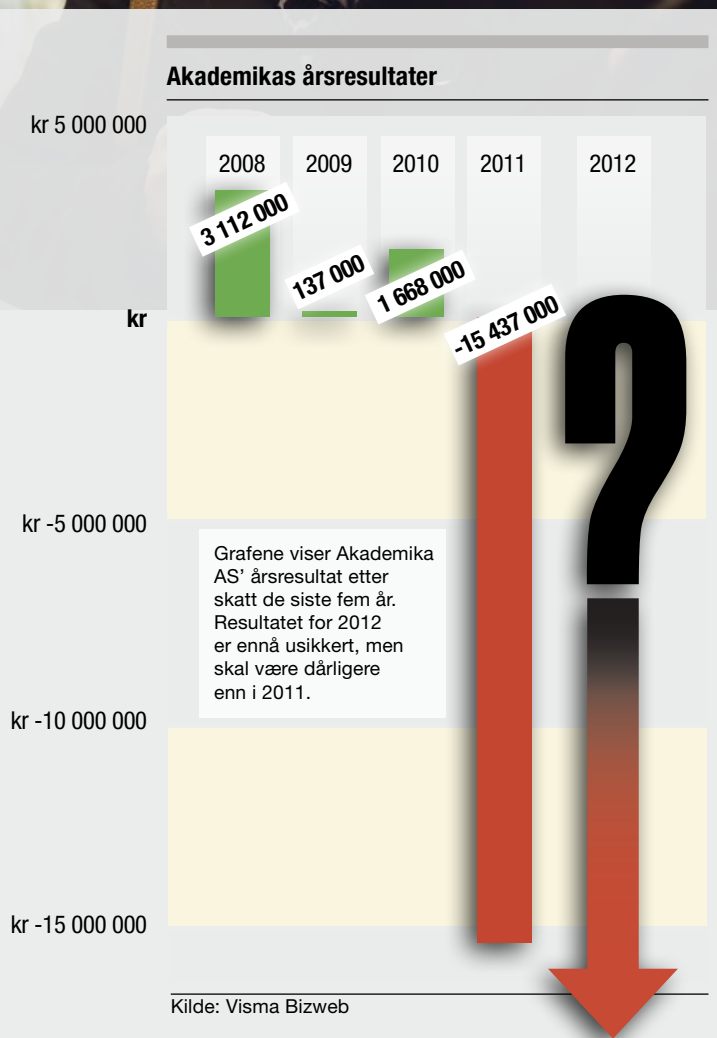
– SiO er et stort konsern, med en kompleks struktur. Styret har i sin strategi for 2020 vedtatt at vi skal ha en samlet resultatmargin på 3 prosent for å sikre SiO tilstrekkelig økonomisk handle-

frihet for å gjennomføre vedtatt vekst i framtiden, særlig innen eiendomsområdet. De ulike virksomhetsområdene går ulikt godt til ulike tider. Med et samlet forsvarelig konsernresultat over tid vil vi ha det nødvendige handlingsrom for å finne løsninger samtidig som man må se helhetsbildet slik at de ulike delene spiller sammen på en god måte, sier hun.

– Var det et nei?

– Det er ikke ja- eller nei-svar på spørsmålet ditt. Det er, som besvart, et langt og mer omfattende svar, sier Dyrberg.

universitas@universitas.no

ønsker ikke å gå nærmere inn på hvordan utviklingen var i fjor.

– Det er for tidlig å gi et presist svar på det spørsmålet. 2011 var et veldig krevende år for Akademika, og jeg kan si at 2012 var enda mer krevende, sier han.

Rett før jul ble det kjent at Akademika sier opp til sammen 25 an-

satte i Oslo og Trondheim.

– Den siste tiden har vi gjennomført betydelige omstillinger, blant annet på bemanningssiden og gjennom en spissing av vareutvalget, for å sikre best mulig bærekraft for selskapet. Ønsket om kapitaltilførsel var et ledd i denne tilpasningen, sier Espedalen.

Jenteinvasjon mø

■ Flere utdanningsområder har en overveldende kvinnedominans i studentmassen.

■ Fakultetene skal iverksette tiltak for å kapre de mannlige studentene.

LIKESTILLING

tekst: Jenny Gudmundsen

foto: Helle Gannestad

«Verstingen» er Fakultet for helsefag på Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA), med 82 prosent kvinnelige studenter (se grafikk). Den høye kvinneandelen skyldes at sykepleierstudiet utgjør en stor del av fakultetet, mener Nina Waaler, dekan for fakultetet.

– Det er jo en lang tradisjon for at kvinner velger denne utdanningen, sier hun.

Waaler varsler en mer offensiv rekruttering av mannlige studenter framover.

– Vi er opptatt av markedskommunikasjon og er bevisste på å ta bilder av begge kjønn til brosjyrene våre. Det er også viktig at studenter av begge kjønn tar kontakt med videregående skoler i rekrutteringen, sier hun.

Teknologisk agn

Andreplassen på listen over de mest kvinnedominerte fakultetene holdes av Det odontologiske fakultet (OD) på Universitetet i Oslo (UiO). Her tilhører 81 prosent det kvinnelige kjønnnet. Fakultetsledelsen har også her diskutert rekruttering av menn til studiene, forteller fakultetsdirektør Tove Langhaug.

– Vi vil profilere studiene på en annen måte og framstå nyanterte. Fakultetet skal vise mer av bredden av temaer som studentene skal gjennom, og fokusere på teknologien. Vi antar at teknologi kan appellere mer til menn, sier Langhaug.

Slik skal gutta kapes:

- Framheve det tekniske aspektet i utdanningen.
- Opprette en utdanning for ambulansesjåfører.
- Være bevisste på å ha bilder av begge kjønn i utdanningsbrosjyrene.
- Ha en mannlig spesialistkandidat som holder populærvitenskapelig forelesning hvor han forteller om hvorfor han valgte å bli tannlege og hvorfor han valgte å spesialisere seg innenfor tannkjøttssykdommer på Åpen Dag.
- Ha representanter fra begge kjønn på stand.
- Fronte mannlige studenter på nettsiden til studiene.
- Vise tydeligere muligheter for yrkesvalg etter endt studieløp.
- Skolebesøksordning med mannlige representanter.
- Mentorordning for menn.
- Veiledning i akademisk skriving for minoritetspråklige studenter.

Kilde: Dette er tiltakene som oppgis fra Det utdanningsvitenskapelige fakultet (UiO), Det odontologiske fakultet (UiO), Fakultet for helsefag (HiOA) og Det medisinske fakultet (UiO).

– Hvorfor er det viktig med en jevnere kjønnsbalanse?

– Det er i samfunnets interesse at det er jevnest mulig kjønnsfordeling, både i arbeidsmiljøet og i studiemiljøet. Det er derfor vi etterstreber likestilling, sier Langhaug.

Fakultetsdirektøren kan fortelle at OD har planene klare for å rekruttere menn på Åpen dag på UiO 14. mars. Der skal de blant

annet ha representanter fra begge kjønn på stand. Elever på besøk skal tilbys busstur til nyskapingen Det odontologiske ferdighetssenteret, hvor de skal få et inntrykk av hvordan studentene arbeider – med vekt på den tekniske biten av studiet.

Mannlig mentorordning

Et annet fakultet ved UiO som sliter med lav andel menn på studiene, er Det utdanningsviten-

skapelige fakultet (UV). Marthe Amundsen, rådgiver i UV, kan opplyse at fakultetet jobber strategisk med å få inn flere mannlige studenter. De har blant annet gjennomført et større kartleggingsprosjekt og hatt fokusgrupper med mannlige elever og studenter.

Amundsen nevner flere tiltak som skal lede til økt andel mannlige studenter på pedagogikk og spesialpedagogikk.

– Fakultetet vurderer mulige mentorordninger for menn. Målet er både å forhindre frafall samt belyse karrieremulighetene, sier hun.

De skal dessuten vurdere mulighetene for rekrutteringsstøtte fra alumnier, skolebesøksordninger og veiledning i akademisk skriving for minoritetspråklige studenter.

Kvinneflertall: På Det odontologiske fakultet er 81 prosent av studentene hunkjønn. Her behandler Shahab Mehraban, Sarwat Aziz Malik, Karoline Angell Moan og Kristine Block Mørland en pasient med tannkjøttssykdommen perio.

Ønsker du informasjon om utdanning og yrkesvalg?

BESØK UTDANNINGSMESSEN!

Oslo Spektrum 12. - 14. februar

Tirsdag 12. februar 10.00 - 18.00
Onsdag 13. februar 10.00 - 20.00
Torsdag 14. februar 10.00 - 15.00

Inngang kr 70,-
For utstillersliste og mer info:
www.tautdanning.no

Se video
fra messen

www.tautdanning.no

Øter mottiltak

- Bra miljø

På tannklinikken i femte etasje på Det odontologiske fakultet er det flust av utstyr og klinikkbåser så langt øyet kan se. Det er oppsatt hår bortover rekkene, og noen få gutter blant dem. Block Mørland jobber i gruppe med tre andre jenter og én gutt, Shahab Mehraban. Selv har han ikke noe problem å studere et «kvinnestudie».

– Vi har et veldig bra miljø, og alle hjelper hverandre her. Jeg savner kanskje å snakke med flere gutter i blant, men jeg trives med denne gjengen, sier Mehraban.

Tannlegestudentene her har sin første dag på sitt niende semester, hvor de gruppevis skal kartlegge behandlingsbehov for hver sin pasient. Kullet består av 29 studenter, og fem av dem er gutter.

Tannlegestudent Kristine Block Mørland forteller at i det kommende kullet er antallet mannlige studenter bare tre.

– Jeg tror tannlegestudiet er misforstått for mange gutter. Det er noe annet å jobbe som tannlege enn å være hos tannlegen. Studiet består av mye teknologi, fysikk, og vi får satt all teorien ut i praksis. Det er mer *hands on* enn for eksempel på legestudiet, sier Block Mørland.

universitas@universitas.no

Null kjønns-poeng
Inga Bostad, prorektor ved UiO, sier Universitetet er fullt klar over at det er en økende skjevhet i søkningen til noen fag.

– Kvinner velger ikke guttedominerte fag og omvendt, slår Bostad fast.

Hun forklarer at guttene ofte ikke har nok studiepoeng til å komme inn på studier de er motiverte for å komme inn på. Jentene har ofte nok studiepoeng til å komme inn på typiske «gutfag», men de ønsker ikke å studere fagene.

UiO har hatt en bred diskusjon det siste halvåret om kjønnsbalansen, og har blant annet hatt en

«Vi er bevisste på å ta bilder av begge kjønn til brosjyrene våre.»

Nina Waaler, dekan ved Fakultet for helsefag på HiOA

workshop med noen utvalgte profesjonsstudier der kjønnsbalansen er spesielt skjev, sier prorektoren, og utdyper:

– Noen fagmiljø innfører in-

terne tiltak, for eksempel ved at en mannlig student på studiet ringer de mannlige søkerne på faget og informerer ytterligere om studiet.

– Er tallene bekymringsverdige?

– Ja, hvis antallet kvinner på studiet overskrider 80 prosent, er det all grunn til å følge med og gjøre ting for å rette opp dette, sier hun.

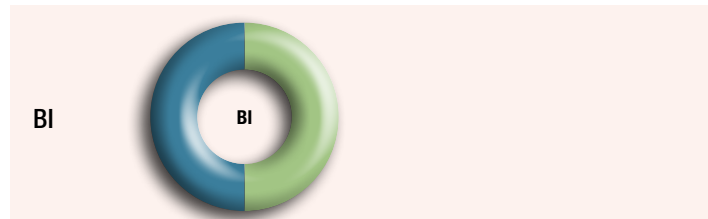
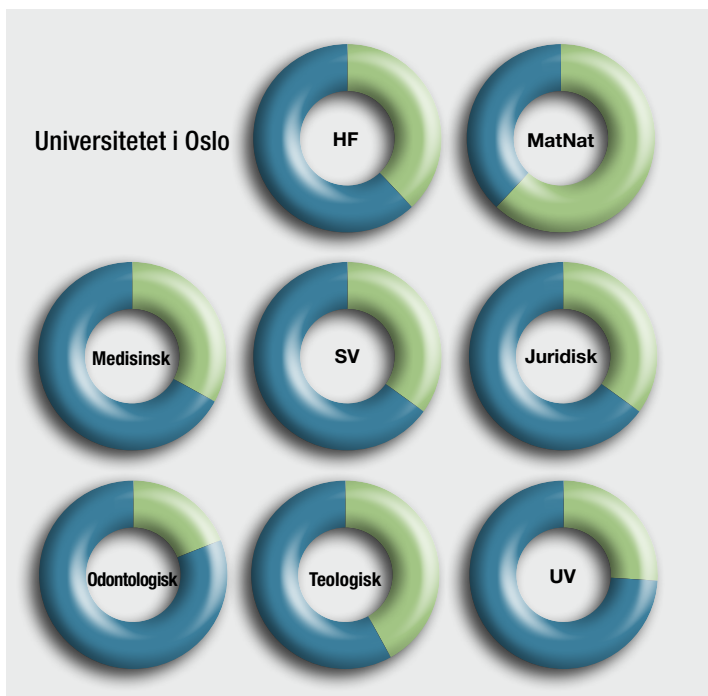
Hun presiserer imidlertid at UiO foreløpig ikke ønsker å innføre kjønns-poeng. Men hvis ingenting hjelper, kan det være grunn til å se på det på nytt:

– Det er et behov for å tenke kreativt og forskningsbasert, og vi er åpne for forslag, sier Bostad.

jennygu@universitas.no

Kjønnsfordelingen på fakulteter i Oslo

Kvinner Menn

– Kjønns-poeng ikke nok

Kunnskapsminister Kristin Halvorsen (SV) er fornøyd med at de kvinnelige studentene leder an i akademien.

– Mange har jobbet hardt i veldig mange år for å øke kvinneandelen i høyere utdanning. Jeg er glad for å se at dette bærer frukter og at så mange kvinner strømmer til universitetene og høyskolene, sier hun.

Kunnskapsdepartementet har

ordninger med kjønns-poeng for kvinner til noen ingeniørutdanninger, og kjønns-poeng til menn for opptak til noen veterinær- og dyrepleierutdanninger.

Halvorsen mener dette virkemiddelet ikke er tilstrekkelig.

– Vi vet at det trengs adskillig sterkere virkemidler enn tilleggs-poeng ved opptak til høyere utdanning for å endre tradisjonene, sier Halvorsen.

Tord Lien, stortingsrepresentant for Fremskrittspartiet (Frp), syntes ikke noe om kjønns-poeng overhodet.

– Kjønnskvalifisering av alle slag har Frp alltid vært imot. Innen akademien bør det i alle fall være uaktuelt. I akademien bør kvalifikasjoner og hva du har i hodet, ikke mellom beina, være avgjørende både for opptak og karriere, sier Lien.

universitas@universitas.no

STUDENTS WANTED!

Simula is an internationally recognized research laboratory located at Fornebu. Our main objective is to create knowledge about fundamental scientific challenges that are of genuine value for society.

We are seeking talented students at the late Bachelor or early Master's level who are looking for Master's projects within the fields of communication systems, scientific computing and software engineering; exciting and useful summer internships in research groups and spin-off companies; a future research career or an arena to develop innovative concepts.

We offer:

Excellent working conditions and interaction with world-leading researchers, strong connections to industry, potential employment opportunities with spin-off companies, scientific/educational collaboration with UCSD and associated potential research visits, well-paid summer internships under close supervision, canteen subsidy and free public transport in Oslo.

How to reach us:

E-mail: recruiting@simula.no

Visiting address:

Martin Linges vei 17, Fornebu

Mailing address:

P.O.Box 125, 1325 Lysaker, Norway

AKADEMIATOPPER OM REKTORDUELLEN: – Vederhus er for ung

Studentrektor: I 1972 ble tidligere statsminister i Storbritannia, Gordon Brown, valgt til rektor ved Universitetet i Edinburgh mens han fortsatt var student. Torkil Vederhus (t.h) vil prøve på det samme ved UiO, og tar opp kampen mot rektor Ole Petter Ottersen.

Mange er skeptiske til UiO-studentens rektorstunt. Men kandidat Vederhus får overraskende støtte fra profilerte undervisere.

REKTORVALG

tekst: Ingvild Sagmoen og Geir Molnes

foto: Patrick da Silva Sæther

– Ikke et vondt ord om akkurat denne kandidaten, men rektor bør verken han eller noen annen student være, sier Raino Malnes, professor i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo om Torkil Vederhus' (23) oppsiktsvekkende rektorkandidatur.

I forrige uke ble det kjent at Vederhus, studentpolitiker og masterstudent i bioinformatikk, vil stille i vårens rektorvalg ved UiO. Foreløpig er han også eneste motkandidat til nåværende rektor Ole Petter Ottersen.

Han får neppe Malnes' stemme.

– Å lede et universitet krever erfaring som ingen som ennå er student har skaffet seg, sier han.

Thomas Hylland Eriksen, professor i sosialantropologi ved UiO, slutter seg til Malnes.

– Vi må huske at universitetet er for andre enn studenter, vi er også mange vitenskapelige ansatte. Det er visse deler av rektorgjeringen som krever erfaring, en type allsidighet som det tar noen år å skaffe seg, sier Hylland Eriksen.

Spennende program

Selv om mange akademikere er skeptiske, finnes det også flere som støtter Vederhus som rektorkandidat.

Arnt Maasø, førsteamanuensis ved Institutt for medier og kommunikasjon, synes det er spennende at Vederhus stiller til valg som rektor.

– Det er klart at det er veldig

små sjanser for at han vinner valget. Men han har et veldig spennende program. Og han har mer relevant ledererfaring enn enkelte tidligere rektorer før de fikk jobben, sier Maasø.

– Kommer du til å stemme på Vederhus?

– Jeg har ikke bestemt meg helt ennå, men jeg tror at jeg kommer til å stemme på ham. For meg er det viktig å markere betydningen av undervisning og studier. Det har vært et forsømt område, både under Ottersen og Ellingsrud før ham, sier Maasø.

– Da jeg først hørte at han skulle stille, tenkte jeg at dette var en slags PR-kampanje. Men da jeg leste om programmet hans, syntes jeg at han hadde mye fornuftig å komme med. Spesielt når det gjelder det å prioritere undervisningen, sier Ørjasæter.

Hun mener ikke at Vederhus' unge alder trenger å være en hindring.

– Han er mer kvalifisert til å være rektor enn til å lede en bedrift med 30 ansatte. Grunnen til det er at en universitetsrektor har en stor stab med hjelpere. Kulturminister Hadia Tajik er ikke så gammel hun heller, selv om hun er leder for et departement, sier Ørjasæter.

Avviser kritikken

Vederhus selv erkjenner at hans unge alder kan by på utfordringer. Likevel mener han at han som student har bedre innsikt i hvilke prioriteringer som trengs for å bedre utdanningskvaliteten.

– Jeg er en underdog fordi jeg er yngre. At jeg er ung vil nok til tider være utfordrende. Ut over det håper og tror jeg at det er argumentene og ikke alderen som teller, sier han.

Ole Petter Ottersen avviser at han som rektor ikke har prioritert utdanningskvalitet høyt nok.

– Studiekvalitet har vært vår første prioritet fra dag én i min rektorperiode. I det første budsjettåret, 2010, øremerket vi et ganske stort beløp til fakultetene, samtidig som vi omdisponerte ressurser, til å bruke på å bedre studiekvaliteten, sier rektoren.

nyhetsredaksjonen@universitas.no

1: Raino Malnes 2: Thomas Hylland Eriksen 3: Arnt Maasø 4: Elin Ørjasæter

ARKIVFOTO: UNIVERSITAS

Han mener Ottersen har vært en god representant for UiO utad, men at han har viet mindre oppmerksomhet til utdanningskvaliteten på Universitetet.

Støttes av Ørjasæter

Elin Ørjasæter, førstelektor ved Markedshøyskolen, er også positiv til Vederhus som rektor.

5 REKTORER OM REKTORVALGET

■ Spørsmål 1:

Kan en 23 år gammel student være kvalifisert til å være rektor for UiO?

■ Spørsmål 2:

Hvordan ville du håndtert din egen jobb som 23-åring?

Jarle Aarbakke,
rektor ved Universitetet i Tromsø

Spørsmål 1

– Mannen er frisk, og det er morsomt, men jeg mener helt klart at han ikke er kvalifisert. Det å lede et norsk universitet krever betydelig ledererfaring. Hvis man ser på de som er kvalifisert til slike jobber, så har de alle en tung faglig bakgrunn. Du skal skjønne institusjonene, samfunnslivet, det politiske spillet og det internasjonale spillet. Du skal ha vært i Stortingets korridorer, og du skal ha gjort dine tabber. Et minimumskrav er at du er en internasjonalt anerkjent professor. Jeg synes dette er totalt urealistisk.

Spørsmål 2

– Som 23-åring hadde jeg ikke vært i stand til å gjøre noen ting som rektor, og jeg var ikke noen dårlig student. Jeg ville vært totalt avhengig av absolutt alle rundt meg. Jeg begynte som rektor da jeg var 59 år. Men det var fortsatt en bratt læringskurve, selv om jeg blant annet hadde vært dekan fra før av.

Marit Boyesen,
rektor ved Universitetet i Stavanger

Spørsmål 1

– Nei, det kan han ikke. Jeg mener en slik posisjon krever en høy vitenskapelig kompetanse og lengre ledererfaring. Det krever også lang erfaring som forsker og underviser. Rektorstillingen krever mer enn det en kan ha rukket å lære seg når man er 23 år.

Spørsmål 2

– Det er nærmest utenkelig at jeg ville klart det. Da var jeg midt i et utdanningsløp, og jeg hadde ingen arbeidserfaring fra universitet. Selv om mange er kunnskapsrike i ung alder, vil det å være rektor kreve mange års erfaring, innsikt og modning for å kunne lede en så omfattende og kompleks institusjon som universitetet er.

Kari Toverud Jensen, rektor ved Høgskolen i Oslo og Akershus

Spørsmål 1

– Det må de som skal velge ham avgjøre. Formelt er det ingen ting i veien for det.

Spørsmål 2

– Det kunne jeg nok ikke. Jeg har trengt de årene jeg har bak meg med utdanninger, erfaringer og utfordringer for å fylle rollen som HiOAs rektor.

Torbjørn Digernes, rektor ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Spørsmål 1

– Det er strenge formelle krav til stillingen som rektor ved et universitet. Skal man ha øverste ansvar for blant annet forskning og undervisning på dette nivået, er vitenskapelig kompetanse en forutsetning. Det er derfor viktig at rektor har førstehånds og bred erfaring med forskning og undervisning på høyt nivå, og at vedkommende har høy akademisk standing. På denne bakgrunn vil jeg si at en 23-åring nok ikke vil ha de kvalifikasjonene som trengs.

Spørsmål 2

– Med hånden på hjertet: Det ville jeg ikke håndtert.

Yngvild Wasteson, rektor ved Norges veterinærhøgskole

Spørsmål 1

Det er jo spennende av ham å stille. Men det å være rektor ved UiO er en formidabel jobb. Det er en jobb som krever en del erfaring, både fra undervisning, forskning og ledelse. Jeg vil anta at en student som rektor ville fått en utfordring når det gjelder legitimiteten fra mange av de ansatte. Spesielt når det gjelder forskningsaktivitet.

Spørsmål 2

Jeg hadde ikke greid den jobben da jeg var så ung. Det er jeg helt overbevist om. Da jeg var 23 år var jeg leder for veterinærmedisinsk studentutvalg. Det var en stor nok oppgave for meg i den alderen.

Politiet: – Han var ingen trussel

UiO-ledelsen sier han er en fare for sine medstudenter, men studenten som trakk kniv i seminarundervisningen utgjorde ingen fare for noen, mener politiadvokat.

KRIM

tekst: Heljar Havnes

I forrige ukes Universitas kunne du lese om studenten som ble kastet ut etter å ha rettet en jaktkniv mot en medstudent. Han ble kastet ut av studiet etter at fakultets- og universitetsstyret vurderde studenten som en fare for sine medstudenter.

Politiadvokat Pål Vatsend har et annet syn på hendelsen enn universitetsledelsen:

– Studenten var ikke en trussel for sine medstudenters liv og helse etter min vurdering, sier Vatsend.

Skulle gripe forsamlingen

Etter å ha vært i kontakt med politiet, har Universitas fått noe mer kjennskap til hva som faktisk skjedde på seminaret den aktuelle fredagsmorgenen. Studenten, som nå er

kastet ut fra UiO, skulle holde en faglig presentasjon for lærer og medstudenter, forteller Vatsend.

– Under seminarundervisningen rettet studenten en jaktkniv mot sin medstudent. Han forklarte i senere avhør at han på forhånd hadde fått beskjed av lærer om å «gripe forsamlingens oppmerksomhet», sier politiadvokaten.

Det ble opprettet sak mot studenten etter at universitetsledelsen politianmeldte forholdet, men saken ble raskt henlagt. Politiet fant ingen kriminelle forhold.

– Med studenten ble skremt av knivepisoden, men vi ser ikke at det er noe grunnlag for å dømme studenten for overtredelse av trusselbestemmelsen. Det var ikke tilstrekkelig med bevis for å dømme

studenten for kriminelle forhold, forteller politiadvokaten.

– Ingen maktbruk

Studenten klarte etter all sannsynlighet å tilfredsstille lærerens ønske, men framføringen førte til at rektor selv sørget for å kaste ut studenten fra studiet nesten umiddelbart etter episoden, på tross av at ingen ble skadet verken psykisk eller fysisk.

– Ingen ble skadet, og ingen maktbruk ble tvunget frem. Men undervisningen ble umiddelbart terminert, sier Vatsend.

Fakultetet sendte likevel en anmodning til rektoratet om en umiddelbar utestengning.

– Vi vurderte denne situasjonen å utgjøre en alvorlig fare for medstudenter og ansatte, sa fakultetsdirektør ved Utdanningsvitenskapelig fakultet, Bård Kjos til Universitas i forrige uke.

Fakultetsdirektør Kjos har ingen ytterlige kommentarer til politiadvokatens uttalelser.

heljar.havnes@universitas.no

STUDENT KASTET UT ETTER

KNIVDRAMA

En student ved Utdanningsvitenskapelig fakultet truet en medstudent med kniv under seminarundervisning. Rektor Ole Petter Ottersen sørget selv for å få studenten utestengt fra UiO.

KRIM

Etter at studenten ble kastet ut av studiet, ble det gjort en sikkerhetsvurdering. Det ble konstatert at det ikke var noen trussel mot noen av de tilstedeværende, og at ingen ble skadet.

– Vi vurderte at denne situasjonen utgjorde en alvorlig fare for medstudenter og ansatte, sa fakultetsdirektør Bård Kjos.

– Studenten ble kastet ut av studiet etter at det ble konstatert at det var en alvorlig fare for medstudenter og ansatte, sa Kjos.

– Vi vurderte at denne situasjonen utgjorde en alvorlig fare for medstudenter og ansatte, sa Kjos.

– Vi vurderte at denne situasjonen utgjorde en alvorlig fare for medstudenter og ansatte, sa Kjos.

BA acting

BA scenography

application deadline: March 1

www.hiof.no/scenekunst

theatre

no tuition fee

visual / performing arts

FREDRIKSTAD

all teaching in english

NTA

norwegian

artistic council

Robert Wilson

Kelly Copper/Pavol Liska

Meg Stuart

Høgskolen i Østfold

* join us at the NTA Open Day in Fredrikstad 15.2., 13.00-15.00 !

Universitas presiserer

Universitas kom i forrige uke i skade for å feilkoble navn og bilde i saken «Sykemelder praksisen». Bildet som sto på trykk, og er gjengitt ovenfor, viser i realiteten påtroppende studentrådsleder for sykepleierstudentene ved HiOA, Joachim Sæternes. I bildeteksten forrige uke skrev Universitas feilaktig at bildet forestilte avtroppende studentrådsleder Lasse Johan Thue. Sæternes uttrykte ikke kritikk mot at sykepleierstudentene skal lære hvordan tidligere teoretikere definerer sykepleieryrket, slik bildeteksten dermed antydte.

Annonserer i Norges største studentavis?

UNIVERSITAS.NO/ANNONSER

Vestlandsopprør mot «sløsekultur» i NSO

Studentpolitikere slakter pengebruken, vil kaste styret, og truer med utmelding. – Sneversynt kritikk, svarer NSO-ledelsen.

PENGEBRUK

tekst: Heljar Havnes

Norsk Studentorganisasjon (NSO) får kraftig kritikk fra enkelte studentmiljøer i Bergen, på bakgrunn av det de mener er for høye lønnskostnader, løssluppen bruk av frynsegoder og kostbare konferanser.

– Sløsing, raser NSO-tillitsvalgt fra Universitetet i Bergen (UiB), Mathias Queseth, til NHH-avisa K7 Bulletin. Queseth er også gruppeleder i Liberal liste ved UiB.

Vil kaste styret og fjerne NSO

Ifølge Queseth selv er det med en god del studenter i ryggen at han nå går hardt ut og slakter sin egen organisasjons sløsekultur. Han er særlig irritert over bruken av frynsegoder i NSO-ledelsen, som innebærer gratis busskort, treningskort, smarttelefoner og nettbrett.

Han vil kaste kaste styret og mener samtidig at utmelding av NSO vil være den beste løsningen for UiB.

– Utmelding av NSO vil være et av de mest effektive tiltakene for å styrke studentkulturen i Bergen, sier han til K7 Bulletin.

– Vi driver nøkternt

Nestleder og økonomiansvarlig i den landsdekkende studentorganisasjonen, André Almås Christiansen, reagerer sterkt på anklagen. Han mener det ville vært vanskelig å drive NSO billigere.

– Jeg blir provosert av at Queseth viser manglende tillit til at de lokale studentdemokratiene har det beste for norske studenter i tankene. Jeg opplever det stikk motsatt. Det er også provoserende å påstå at vi lever fett på studentenes penger. Det blir helt feil. Penger er så absolutt ikke en motivasjon for å jobbe i NSO, sier han til Universitas.

Han har ingen forståelse for at det rettes kritikk mot pengebruken til NSO.

– Jeg opplever at vi har god støtte for den måten vi driver på.

«Penger er så absolutt ikke en motivasjon for å jobbe i NSO»

André Almås Christiansen, nestleder og økonomiansvarlig i NSO

Det viser vedtakene gjort på landsmøtet og i landsstyret, og der sitter også Studentparlamentet på UiB, sier han.

Advarer mot NSO-flukt

Queseth er ikke den eneste som er kritisk til NSOs pengebruk. Også studentpolitikere ved Handelshøyskolen vil begrense pengebruken til NSO. Trygve Lehne er leder av Studentpolitisk utvalg, og advarer mot å fortsette dagens pengebruk.

– Hvis NSO skulle fortsette pengegaloppen, er det ikke umulig at flere høyskoler og universiteter melder seg ut, sier Lehne til K7 Bulletin.

Andre studentpolitikere er derimot uenig med Queseth og hans støttespillere.

– Jeg synes kritikken er sneversynt. Jeg vet at flere støtter Queseth og hans syn, og det er bra å ta debatten. Men de er fortsatt ikke i flertall, sier leder for Studentparlamentet ved Høgskolen i Oslo og Akershus, Tuva Aune Wettland til Universitas.

Hun slår hardt tilbake mot bergensstudentenes kritikk mot NSO.

– NSO-ledelsen er alt annet enn overbetalt. Med den arbeidsmengden de legger ned som fulltids studentpolitikere, får de knapt 90 kroner i timen. Det er heller en ekstrem underbetaling i studentpolitikken, sier Wettland.

heljarh@universitas.no

Stemmer: Eller stemmer ikke? NSO høster kritikk i NHH-avisa K7 Bulletin. Her fra NSOs årsmøte i fjor høst.

ARKIVFOTO: HANS DALANE-HVAL

Osloforskning utlyser stipend til høyere grads studenter

Osloforskning er et samarbeid mellom Oslo kommune og Universitetet i Oslo (UiO), som skal bidra til å fremme forskning og rekruttering til forskning som henter sitt tema fra Oslo.

To ganger i året kan masterstudenter søke stipend på kr 20 000,- for arbeidet med masteroppgaver med Oslorelevant tema. Det er også mulig for forskere å søke støtte.

Mange temaer og fagområder er aktuelle, og alle prosjektforslag (5-7 sider) vil bli vurdert. Aktuelle temaer kan være: helse, miljø og levekår, boligforhold, fremmede kulturer, historie, arkitektur, språk og politikk.

Søknadskjema, utfyllende informasjon om Osloforskning og masteroppgaver som har mottatt støtte finnes på uio.no/osloforskning.

Neste søknadsfrist for stipend er 15. februar.

Kontaktinformasjon:

Osloforskning
Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi
Pb 1096 Blindern
0317 Oslo

Sekretær for Osloforskning: Lillian Baltzrud
E-post: lillian.baltzrud@sosgeo.uio.no
Tlf: 22 85 44 18

«Hvis jeg ville det, kunne jeg lett ha studert fra Hawaii.»

Christian Engen, nettstudent

Multitasker: – I den bransjen jeg sikter inn mot, er det en stor fordel med jobberfaring. Sånn sett er det faget jeg tar spesielt godt egnet for nettstudier, sier Christian Engen (26).

Frihetens pris

Staig flere velger bort forelesning, seminar og kollokvie og søker samme kunnskap over nett. Men for mange blir friheten en byrde.

NETTSTUDIER

tekst: Peder D. Stabell

foto: Hans Dalane-Hval

Studentlivet forbindes gjerne med frihet. Det er den siste etappen før det rigide arbeidslivet setter inn, med oppmøteplikt åtte til fire, sjefer som puster deg i nakken og et beskjedent antall fridager i året. Som student er du nærmest din egen sjef. Du velger selv om du vil sitte i lesesalen eller på barkrakken, om du vil pugge fra ni til fem hver dag, eller gjøre ditt livs skippertak den siste natta før eksamen.

Likevel stilles det visse forventninger og krav til studenten. Ord som «forelesning», «oppgaveinnlevering», «obli-

gatorisk aktivitet» og «studieprogresjon» legger ofte en demper på eskapadene.

Noen studenter ønsker seg mer frihet enn det tradisjonelt legges opp til. De vil ikke at studiene skal bli en klamp om foten som hindrer dem i å utfolde seg på arbeidsmarkedet eller andre steder.

Etterspørselen etter mer frihet og fleksibilitet får massiv resonans. «Nettskole» er for lengst blitt en del av dagligtalen. Stadig flere tradisjonelle læresteder tilbyr nå nettundervisning som alternativ, og nettskolene merker en økende interesse, særlig blant unge.

«Nettstudier gjør det mulig å studere når du vil, uansett hvor du befinner deg», kan vi lese hos en av nettskolene. Informasjonen prydes med bilder av unge mennesker som

sitter hjemme i sofaen – eller på stranda! – med en datamaskin i fanget. Her er det definitivt frihet for alle penga.

– **Jeg har veldig** mye frihet. Hvis jeg ville det, kunne jeg lett ha studert fra Hawaii, sier Christian Engen.

Han studerer forretningsledelse ved Edinburgh Business School, men han bor i Norge. Studiene tar han gjennom nettskolen NKS Nettstudier, Norges nest største nettskole, etter NKI.

Den typiske nettstudenten har ønsker eller forpliktelser som gjør det kinkig eller umulig å gjennomføre studiene på tradisjonelt vis. Enkelte vil kombinere studiene med en fulltidsjobb, noen vil se verden, andre igjen har fått småbarn som krever sitt.

I Engens hverdag er tid et knapphetsgode som må presses til siste dråpe. Han tar både en bachelorgrad og en mastergrad, samtidig som han jobber deltid i et revisjonsfirma.

– Jeg elsker å ha mye å gjøre. Multitasking er ikke noe problem for meg. Men når jeg har så mange jern i ilden, er det bra å kunne være fleksibel, forteller han entusiastisk.

«Av og til kunne det vært fint å prate med noen andre som studerer det samme som meg.»

Marte Dalsegg, nettstudent

FOTO: HELLE GANNESTAD

Solo: Marte Dalsegg (23) er fornøyd med oppfølgingen hun får av skolen på nett, men savner å treffe medstudenter iblant.

For å kunne høste fruktene av fleksibiliteten er man avhengig av en egenskap hvis navn sjelden assosieres med frihet, nemlig disiplin. Nettstudenter har som regel ingen frister å forholde seg til. De kan få med seg forelesninger på video- eller lydopptak, når det måtte passe. Semesteroppgaver kan leveres etter eget behag. Da kan det bli fristende å la humla suse.

– Som nettstudent studerer man mye alene. Da gjelder det å være strukturert. For meg fungerer det veldig bra, men for andre kan nok friheten bli for stor. Det er lett å skyve arbeidsmengden foran seg når alt er så fleksibelt. Det handler i bunn og grunn om innstilling, sier Engen

Nettstudenter legger opp studieløpet helt på egenhånd. Studieprogresjon er et frivillig diktat. For mange sklir det helt ut. Ved enkelte kurs ligger frafallsraten rundt 60–70 prosent.

– Det kommer an på den enkelte student. De som er disiplinerte og målrettede, vil lykkes bra på nettstudier. Frafallet skyldes ofte at studentene har for høye forventninger til seg selv og sin egen evne til å strukturere seg, sier Ola Erstad, professor i pedagogikk ved Universitetet i Oslo.

Erstad har forsket på kunnskapsbygging med digitale medier. Han mener nettstudier er et tveegget sverd. Det gir stor fleksibilitet i tid, men samtidig krever det krever mer av studenten.

– Nettstudier selges inn som en enklere måte å studere på. Det er det ikke. All forskning viser at nettstudier er en mer krevende læringsmåte enn tradisjonelle studier, både for lærere og studenter, forklarer Erstad.

Fenomenet nettstudier har sitt opphav i såkalt fjernundervisning. Tidligere holdt studenten og lærestedet kontakt gjennom brev, eller ved at lærere ble sendt ut i distriktene for å undervise. Da Internett så dagens lys, ble

selvfølgelig alle gamle metoder kastet på båten. De siste årene har det også skjedd en mobilitetsrevolusjon.

– Tidligere har nettstudenter sittet hjemme foran en stasjonær PC. Nettbrett, smarttelefoner og lignende nyvinninger gjør at de nå kan få lastet ned forelesninger og logge seg på på kurs, hvor enn de er. Er flyet forsinka, kan nettstudenten sitte to timer og oppdatere seg på studiene, sier Erstad.

«Nettstudier selges inn som en enklere måte å studere på. Det er det ikke. All forskning viser at nettstudier er en mer krevende læringsmåte enn tradisjonelle studier, både for lærere og studenter.»

Ola Erstad, professor i pedagogikk ved Universitetet i Oslo

– **Fordi jeg** jobbet fulltid et stykke ut i semesteret, ville jeg gått glipp av oppstartsfasen hvis jeg hadde tatt studiet ved en vanlig høyskole eller et universitet. Derfor begynte jeg på nettstudier, sier Marte Dalsegg.

Dalsegg har tidligere studert journalistikk ved Norges kreative fagskole. Nå tar hun et årsstudium i sosiologi ved Høgskolen i Nord-Trøndelag, gjennom NKS Nettstudier.

Mange nettskoler tilbyr ikke selv noe faglig innhold. De

fungerer heller som bindeledd mellom studenten og en tradisjonell høyskole eller et universitet. Så selv om Dalsegg aldri har vært på noen høyskole i Nord-Trøndelag, er det derfra hennes faglige oppfølging kommer.

Gjennom et meldingssystem på NKS' nettsider kan Dalsegg kontakte en veileder hvis hun trenger hjelp. Tilbakemeldingen havner som regel raskt i innboksen hennes. Hun er godt fornøyd med oppfølgingen hun har fått underveis i studiet. Likevel føles det litt rart bare å ha digital kontakt.

– Jeg tror man kan føle en større sikkerhet ved et universitet. Det er forskjell på det å banke på en kontordør og snakke med et fysisk menneske, og det å sende meldinger på nettet, sier hun.

Det er ikke bare underviserne som kun framtrer på skjerm.

– Av og til kunne det vært fint å prate med noen andre som studerer det samme som meg. Jeg har prøvd å ta kontakt med medstudenter gjennom nettportalen til NKS, men jeg fikk ikke så mye respons. Folk er spredt utover hele landet og påbegynner fag til forskjellige tider, så det er ikke helt enkelt å møtes.

Selv om Dalsegg pleier å studere hjemmefra, hender det at hun hopper på T-banen til Blindern for å lese der.

– Arbeidslysten øker når jeg er i et miljø med andre studenter, sier hun.

Pedagogikkprofessor Erstad mener vi ikke må underlå viktigheten av sosialt samvær under studietiden. Ifølge Erstad handler ikke utdanning utelukkende om rasjonell tilegnelse av kunnskap. Evner til refleksjon, erkjennelse og selvinnsikt er viktige elementer for læring. Slike evner utvikles gjennom kontakt med andre

«Nettstudier regnes ikke som et fullgodt alternativ til tradisjonelle studier. Jeg tror folk tenker at det virker for enkelt, at man ikke får like mye ut av det.»

Hanne Storhaug, tidligere nettstudent

Springbrett: Hanne Storhaug (26) tok en bachelor i ernæring på nett før hun begynte på medisin. Da fikk hun tid til å forbedre vitnemålet ved siden av studiene.

mennesker, forteller han.

– Læring på universitetsnivå er knyttet til tenkning rundt læring. Det skjer i møte med andre, i debatt og gjennom argumentasjon, både formelt og uformelt. Det har vært et problem for nettstudier at man har tenkt på den lærende som en rasjonell aktør. At studenten uten videre kan tilegne seg kunnskap, og så gulpe den opp på eksamen, sier Erstad.

Men store deler av unge menneskers sosiale liv foregår i dag på nettet, gjennom sosiale medier. Her ligger store muligheter for nettskolene, mener Erstad.

– Sosiale medier har skapt nye vilkår for nettstudier. Der ligger det et potensiale for å kompensere for tapet av sosialt samvær. Vi ser bare begynnelsen av den utviklingen, sier han.

Friheten har sin pris, sies det. Nettskolene har valgt å sette den nokså høyt. For sitt årsstudium i sosiologi betaler Dalsegg den nette sum av 73 300 kroner. Det samme studiet ved Høgskolen i Nord-Trøndelag er helt gratis.

– Jeg er usikker på hvorfor det koster så mye. Men den stive prisen kan jo også være en motivasjonsfaktor. Det er ingen som vil kaste penger ut av vinduet, sier hun.

I tillegg til å betale for å kunne studere når og hvor de vil, betaler studentene for at NKS skal utvikle den pedagogiske programvaren, og for avgifter til lærestedene. NKS har avtaler med, forklarer Heidi Åberg, studieleder ved NKS Nettskoler. Hun understreker at NKS er en stiftelse, og at de derfor ikke kan ta ut utbytte.

NKS hadde i fjor driftsinntekter på over 300 millioner kroner.

Det er ikke bare NKS som tar seg klekkelig betalt for nettstudier. Tidligere nettstudent Hanne Storhaug stusset også over prislappen på sin ernæringsbachelor ved Bjørknes høyskoles nettstudier.

– Jeg synes det er rart at det skal koste like mye å studere via nett som på selve skolen, sier hun.

Til gjengjeld er hun i ettertid godt fornøyd med nettstudiene. Hun mener undervisningen og oppfølgingen hun fikk på Bjørknes, går Universitetet i Oslo – der hun nå studerer medisin – en høy gang.

Det var riktignok ikke alle typer undervisning som lot seg oversette like godt til nettformatet.

– Å selv skjære i et hjerte er noe ganske annet enn å se noen gjøre det på video, selv om videoen er aldri så bra, sier Storhaug.

Nettstudier

- Det var høsten 2011 rundt 20 000 nettstudenter i Norge.
- Det finnes 15 godkjente norske nettskoler.
- 60 prosent av nettstudentene er kvinner.
- Studier innenfor økonomiske og administrative fag er mest populære blant nettstudenter.
- Antall studenter som fullfører nettstudier har gått ned de siste årene.

Én ting er det faglige utbyttet studentene sitter igjen med. Et ganske annet, men for mange like så viktig aspekt, er hvor mye utdannelsen er verdt på CV-en. Storhaug tror nettstudier i dag har lav status.

– Nettstudier regnes ikke som et fullgodt alternativ til tradisjonelle studier. Jeg tror folk tenker at det virker for enkelt, at man ikke får like mye ut av det.

Mye tyder på at nettet som læringsplattform har stigende stjerne. I USA snakker man om en nettrevolusjon innen utdanning. Gigantiske nettskoler etablert avtaler med store, anerkjente universiteter. På et kurs ved Michigan Institute of Technology var det over 150 000 påmeldte. Det blir også stadig vanligere at akademikere legger ut gratis foredrag på nettet. Etter alle solemerker å dømme vil vi altså se mye mer til nettstudier i framtiden, også her hjemme.

Erstad tror tradisjonelle og moderne måter å studere på etter hvert vil flyte inn i hverandre.

– Universitetet vil alltid være der, men de nettbaserte løsningene vil ta over. Til nå har de vært et supplement, et tilbud til studenter som ikke har kunnet være på campus. Framover vil vi se at de tradisjonelle studentene forholder seg mer til nettstudier. Det vil bli en veksling mellom campus og nett – for alle studenter, spår Erstad.

Han mener vi må slutte å tenke på lærestedet som et materielt, geografisk sted. Lærestedet kan forstås som en konstruksjon, enten virtuell eller fysisk – et sted man lærer, heller enn et sted man befinner seg.

Human-Etisk Forbund

Oslo og Akershus fylkeslag

www.human.no/akershus
www.human.no/oslo

Åpent møte på Litteraturhuset

Onsdag 30. januar kl. 18.00-20.00
Kjelleren på Litteraturhuset
Gratis inngang – åpent for alle

Hva er religionens plass i fremtidens Norge?

Andreas Hompland ordstyrer en opplyst samtale om viktige og til dels vanskelige problemstillinger mellom bl.a. **Bente Sandvig**, **Ingvill Thorson Plesner**, **Kaja Melsom**, **Anne Hege Grung** og **Ervin Kohn**.

Vårt panel vil særlig fokusere på hvilken plass tros- og livssynssamfunnene skal ha når du er innlagt, innsatt eller innrullert – altså på offentlige sykehus, i fengsler og i Forsvaret. Men samtalen vil også berøre beslektede emner i skjæringspunktet mellom det offentlige rom og offentlig virksomhet. Se nettsidene våre for mer informasjon.

Åpne temamøter på Humanismens hus

Onsdager kl. 18.00-20.00
Humanismens hus i St. Olavs gate 27 i Oslo
Gratis inngang – åpent for alle
Salg av vafler og kaffe/te

Vi må alltid ta et lite forbehold om endringer.
Se nettsidene våre for eventuelle oppdateringer.

6. februar

Selv mord som etisk fenomen

Arne Thorvik, psykiater, har skrevet doktorgradsavhandling om temaet. Han vil gjennomgå synet på selvmord i ulike tider, steder og filosofiske tradisjoner, derunder i den norske befolkning i dag. Med grunnlag i egne dybdeintervjuer går han inn på hvordan mennesker med suicidproblematikk ser sin situasjon, og tematiserer også spørsmålet om myndigheters rett til inngripen. Selv om selvmord kan ses som et ekstremfenomen, åpenbarer det også ting som ellers forsvinner i "normalitetens flyt". Og man forsøker i vår tid å ha en åpenhet om fenomenet selvmord.

13. februar

Faren for religiøs ekstremisme i dag

Anne Sender er tidligere forstander i Det Mosaiske Trossamfund. **Shoaib Sultan** er tidligere generalsekretær i Islamsk råd. Jødiske og muslimske nordmenn blir i dag utfordret av ekstremisme. De er utsatte for både handlinger og rekrutteringsforsøk. Hva kan gjøres for å motarbeide dette, i trossamfunn og i hele samfunnet?

20. februar

«Det bestemmer jeg!»

Om vilje til lydighet og barnets beste

Heidi Helene Sveen er samfunnsviter, pedagog og skribent – bla. blogger og twitrer som HvaHunSa. Sveen vil se på det pedagogiske paradoks: Oppdragelse til selvstendighet og ansvarlighet. Oppdragelse til autonomi ligger i landskapet mellom den autoritære og såkalt frie oppdragelsen, hvor de sistnevnte motarbeider ansvarlig og selvstendig modning hos barnet. Dette setter hun i kontekst til både religionsfrihet for barn og unge, og kritisk holdning til informasjonsflyten på Internett.

27. februar

Kritikk eller dialog? «Damned if you do, and damned if you don't»

Når Human-Etisk Forbund kritiserer kirke og/eller religion, blir det galt for en del medlemmer. Når Human-Etisk Forbund er i dialog og samarbeid med kirke og/eller religiøse, blir det galt for en del (andre) medlemmer. Hvor finnes den gyldne middevei et humanistisk livssynssamfunn og en livssynspolitisk interesseorganisasjon bør legge seg på i dagens samfunn? Filosof og rådgiver i HEF **Kaja Melsom** og redaktør for medlemsmagasinet til HEF **Kirsti Bergh**, har befattet seg med tematikken på ulikt vis.

13. mars

Hva er mulig, og hva er umulig for mennesket?

Kan vi redde verden – hvem bestemmer at framtiden nå er usikker? **Terje Bongard** er humanbiolog og medforfatter av boka "Det biologiske mennesket". Fra bokomtalen: Som resultater av evolusjonen framheves ofte egenskaper som selvgodhet, kyniske makevalgstrategier, fremmedfrykt og konkurransementalitet. Men vi har jo også positive medfødte følelser, som raushet, samarbeidsevne og empati. Menneskets hjerne er tilpasset et lite gruppesamfunn. Boka avsluttes derfor med en idé til hvordan inngruppefølelser kan bygge ekte demokrati, gjøre samfunn bærekraftige og dermed bidra til en bedre politikk.

debattredaktør:
ingriddaae@universitas.no

Ingrid E. Daae
482 42 240

Kronikk:

3500 tegn

Leserinlegg:

maks 2000 tegn

Replik:

800 tegn

Sendes til:

debatt@universitas.no

Frist:

fredag klokka 15

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

NETTDEBATT

Si din mening på universitas.no

Rektor-rivaleri

« Spørsmål: Hvorfor stiller han, når han vet han ikke har en sjanse? Er det en PR-jippo? Vi trenger ikke en ny profesoral fagidiot i denne stillingen. Vi trenger ikke en ny byråkratisk tørrpinn, men en person med internasjonal ledelseserfaring fra det private næringsliv, som er vant til å tenke resultater og handlekraft. **Dickie**

« Flott med en motkandidat, selv om sjansene til å bli valgt er små. Kan i det minste være med å sette fokus på bedre studie-kvalitet og andre forhold som kan og bør bli bedre ved UiO. Blir også spennende å se om deltakelsen til Vederhus kan få studentene mer på banen, og til å ta ansvar og delta aktivt! Håper det. Uten det kan vi iallfall skyte en hvit pil etter høyere prioritering av undervisning og studiekvalitet. **Arnt Maasø**

Henta frå debatten til nyheitssaka «Studentpolitikker (23) vil ta over Blindern»

Rovdrift på stipendiatar

« 400 timar overtid er for mange timar i ei «særlig uavhengig stilling», men kvar går grensa for kva som er for mykje overtid i ei slik stilling? I dagens «kunnskaps-samfunn» er det ikkje vilje (eller forståing) for at om ein vil ha framifrå forskarar, så er desse nøydde til å jobbe over normal arbeidstid (37,5 t/veke). **my2cents**

Henta frå debatten til nyheitssaka «Jobbet ulovlig mange timer»

Dette er alment kjent innan den akademiske sektoren. Vitskaplig ansatte må få betalt for jobben dei gjer: = overtidsbetaling. «Særlig uavhengige stillinger» er ein måte å snyte vitskaplig ansatte for løn for arbeidet dei utfører. **Kristian K. Starheim**

« I agree with the previous commentary that as a researcher (and a PhD is ideally an aspiring researcher) you won't make it anywhere, if your general approach is: I'm a statsansatte and work from 9-to-5 and max 37 hours. However, PhD students, researchers etc. also have some other stuff to do, and in particular stipendiater are everything else than uavhengig. They are not just in a employer-employee-relationship, but in a research/veilednings-relationship, which is something completely different than employer-employee relationship. They are crucially dependent on the supervisors etc. As I understand the article and if correct, the overtime thing was also somehow «ordered» and belonged more to the employer-employee kind of role the stiden-diate has to manage (besides research). There of course, it should go without saying that the "superiors" cannot request overtime (on teaching, correcting and employee-duties) beyond the set upper bound. **my2cents**

Kamp om forskningspolitikken

FORSKNINGS-FINANSIERING

Petter Aaslestad, leder i Forskerforbundet

Forskerforbundet ser positivt på at landets største partier utfordrer hverandre om hvem som er det beste forskningspartiet i Universitas. Forskningspolitikk har blitt en av de viktigste valgkampsakene. Karin Yrvin fra Ap startet debatten i Universitas med å si at regjeringen «leverer innen forskning», mens Høyres løsninger er gammelt – og dårlig – nytt. Høyres Henning Warloe svarte med at Norge fortsatt satser mindre enn mange land vi konkurrerer med.

Regjeringen har økt den offentlige forskningsinnsatsen fra 0,8 prosent i 2005 til 0,92 prosent i dag. Vi er dermed på vei til å nå målet om at det offentlige skal bruke én prosent av BNP til forskning, men veksten i forskningsbevilgningene har vært svært beskjeden i denne stortingsperioden. Imidlertid blir bildet annerledes hvis vi ser på den totale forskningsinnsatsen i Norge. Den totale FoU-innsatsen i EU var i 2010 i snitt på rundt 2 prosent. Alle nordiske land unntatt Norge har nå nådd EUs mål om at FoU-utgiftene skal utgjøre 3 prosent av BNP.

Forskerforbundet er derfor enige med Høyre i

at den private forskningsinnsats er altfor lav, og at andelen kunne vært høyere hvis regjeringen hadde videreført gaveforsterkningsordningen og styrket Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA), slik de borgerlige lenge har ønsket. Regjeringens eget mål har jo vært at næringslivets forskningsandel skal være på to prosent av BNP. I dag er den på bare 0,7 prosent.

Forskerforbundet har analysert partienes utkast til program for neste periode. AP vil videreføre treprosent-målet i forskningspolitikken. Samtidig vil de styrke Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) som et ledd i å øke bedriftenes forskningsandel. AP vil velge satsning på kunnskap til alle, fremfor milliarder i skatteuttak til de få.

Høyre skriver på sin side at den offentlige satsingen på forskning må opp på et høyere nivå og holde tritt med utviklingen i andre land. Høyre vil styrke forskningsinnsatsen gjennom blant annet BIA for å nå målet om at forskning skal utgjøre tre prosent av BNP.

Forskerforbundet ser frem til en konkretisering av løftene til AP og Høyre. Vår konklusjon er foreløpig at begge har rett: Høyre når de sier at Norge ligger på jumboplass i Norden i den totale forskningsinnsatsen, og Arbeiderpartiet når de sier at Norge ligger på topp i offentlig forskningsinnsats i Norden.

Innlegget er noe forkortet.

SYKEPLEIERPRAKSIS I

Kari Toverud Jensen, rektor ved Høgskolen i Oslo og Akershus

Faglig tyngde gir god praksis

I forrige utgave av Universitas skriver Ingrid Eidsheim Daae i kommentaren «Statusjag og sjølvbedrag», at høgskolene søker økt status gjennom mer forskningsbasert undervisning som igjen fører til mer teori. Hun mener det er med på å svekke sykepleierutdanningene.

Ved å være en del av et høyere utdannings-system er vi som institusjon pålagt å følge et sett av normer og verdier som ansees som et grunnleggende fundament for alle utdanninger. Kunnskap, kritisk refleksjon, kildekritikk, vitenskapelig metode og meningsbrytning er kjerneverdier i høyere utdanning, også i sykepleierutdanningen.

Høgskolen i Oslo og Akershus' ambisjon er å utdanne de beste sykepleierne i landet. For å gjøre det trenger vi å utvikle faget, vi trenger å forske på sykepleierprofesjonen. På den måten kan vi være relevante for det behovet samfunnet har til enhver tid, men vi kan i tillegg også være i front faglig og bli en premissleverandør. Vi er ikke opptatt av «statusheving» slik kommentatoren hevder, men av kvalitetsheving.

I siste nummer av HiOA-mag, høgskolens forskningsmagasin, forteller stipendiat Marita Nordhaug om sin forskning på etiske dilemmaer i sykepleieryrket. Disse medfører at noens behov settes foran noen andres. Det hun undersøker er hvordan partiskhet kan begrunnes i profesjonelle sammenhenger, for hvem skal bestemme hva sykepleieren skal prioritere, når det ikke er noe endelig svar på det. Dette er verdifull kunnskap som vil gi både sykepleiere og helsesektoren kunnskap om vanskeligheten av å prioritere.

Det sykepleierutdanningene trenger er å styrke det som betegnes som meningsfulle sammenhenger mellom teoretisk og praktisk kunnskap. Teori i seg selv kan oppleves å ha liten nytte hvis vi ikke klarer å vise til sammenhengen med den praktiske utøvelsen.

Innlegget er noe forkortet.

SYKEPLEIERPRAKSIS II

Eli Gunhild By, forbundsleder i Norsk Sykepleierforbund

Praksis på alvor

Forholdet mellom teori og praksis i sykepleierutdanningen er ofte satt under lupen. Nå gjelder det å ta grep som sikrer kvalitet i praksisstudiene og styrker kjernefagene i teori.

Universitas presenterte i siste nummer en sak om manglende praktisk kunnskap og en for stor akademisk vektlegging i sykepleie. Dette er på sett og vis en avsporing av en viktig debatt. Samtidig er det grunn til å si seg enig med flere av dem som ytrer en bekymring. Men det er ikke et spørsmål om at utdanningen er for teoretisk, eller for akademisk.

Bachelorutdanningen i sykepleie er en akademisk gradsutdanning, og slik skal det være. God praksis krever solid teoretisk kunnskap. Samtidig er sykepleierutdanningen den utdanningen innen helsefagene som har størst andel praksisstudier. De utgjør 50 prosent av studiet. Helsetjenesten har alle muligheter til å sørge for at studentene får relevant og god praktisk kunnskap. Vår klare oppfatning er at de mest kritiske faktorer for studentenes kompetanseutvikling er hvor en har praksis, hvem en veiledes av, om målene er klare og om læringssituasjonene er tilstede. Dette er ikke tilstrekkelig kvalitetssikret i dag. Nå kreves både bedre nasjonal styring og samarbeid.

Stortingsmelding 13, Utdanning for velferd. Samspill i praksis, varsler at et reelt kvalitetssikrings-system og en bedre finansiering må etableres. Vi er fornøyd med å ha fått gjennomslag for det. Nå forventer vi at disse ordningene kommer på plass.

Teoriutdanningen må også gjennomgås. Utviklingen i helsetjenesten krever det. Ikke minst er en styrking av den naturvitenskaplige kunnskapen viktig. Det kreves samtidig undervisning som skaper en integrering i sykepleiefaget. Å videreutvikle kunnskapsgrunnlaget, kjernekompetansen og de gode læringsmiljøene må stå sentralt i årene fremover. Utdanningene skal gi kunnskap og kompetanse som bidrar til utvikling av faget bygget på helsetjenestens og pasientenes behov.

Innlegget er noe forkortet.

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

Radiotjenesten Det nye studentombudet på UiO håper studenter med problemer begynner å komme til henne. Så får du ikke noe i helga vet du hvor du skal gå.

18. jan

Lykke til, Rustberggard!

segrov Universitet i Oslo legitimerer antisemittisme ved å boikotte selskaper som handler med Israel.

16. jan

G4-debatten tek ei uventa vending

benjamin @segrov Nei, du har nok misforstått. De tar ansvar for internasjonal rettsorden ved å boikotte selskaper som bistår i folkerettsbrudd.

16. jan

#UiO=Verdenspoliti.

OyvindDidrik @segrov Korleis legitimerer det diskriminering av eit folkeslag å nekte å handle med ein stat?

16. jan

Høyr no her!

segrov @OyvindDidrik Dumme meg. Jeg trodde den jødisk-arabiske konflikten i Israel hadde noe å gjøre med et folkeslag som var uønsket.

16. jan

Jah, tabbe det, då!

Tar debatten:
Rektor Ole Petter Ottersen vil ikke sette utdanning og forskning opp i mot hverandre.
ARKIVFOTO: KETIL BLOM

Prioritering ved UiO

På et universitet må forskning og undervisning gå hånd i hånd. Dette er et kjernepunkt for et moderne universitet, og en idé som går tilbake til starten av UiOs 200-årige historie.

KRONIKK

Ole Petter Ottersen,
rektor ved Universitetet i Oslo

Prioritering av utdanning og studiekvalitet er viktig for ethvert ambisiøst universitet. Desto mer langsiktig vi tenker, desto tydeligere ser vi at studiekvalitet er avgjørende. Høy studiekvalitet er en betingelse for god rekruttering og for universitetets omdømme. Og så må vi huske på at dagens studenter blir fremtidens forskere og lærere.

For å tenke langsiktig valgte vi 2020 som tidshorisont i vår strategiplan, Strategi 2020. I arbeidet med denne strategiplanen innså vi at studiekvalitet måtte få stor vekt. Derfor øremerket vi midler for studiekvalitet på budsjettet for 2010. Og det var derfor vi valgte studiekvalitet som overordnet prioritering for vårt jubileumsår, 2011. Så kom internasjonaliseringsåret 2012. Et hovedmål med internasjonaliseringen er å styrke studiekvaliteten, ved å gi studentene nye perspektiver og muligheter for å etablere gode faglige og sosiale nettverk i et internasjonalt akademi. Nå er vi inne i innovasjonsåret der nye og varierte læringsformer blir viktige tema.

En av målsetningene for kvalitetsreformen var å sikre

studiekvalitet gjennom større økonomisk handlingsrom til institusjonene. Her har det sviktet. Institusjonene har fått en betydelig vekst i sine budsjetter de siste årene, men denne veksten har stort sett gått med til å dekke økte kostnader og øremerkede oppgaver. Dette var en av hovedkonklusjonene i rapporten fra Handlingsromsutvalget i 2010.

«Høy studiekvalitet uten solid forskning i bunnen er en umulighet.»

Desto viktigere blir det å skaffe seg et økonomisk handlingsrom på annet vis. Et mål for vårt prosjekt for internt handlingsrom (IHR) er å kanalisere en større andel av vårt totalbudsjett til våre primæroppgaver. Prosjektet gjorde det mulig å overføre 50 millioner kroner fra administrasjon til forskning og utdanning. Midlene er lagt inn i fakultetenes rammer og skal blant annet bidra til å sikre og forbedre studiekvaliteten.

Vi forventer oss ytterligere uttelling fra IHR-prosjektet i

årene som kommer. Bevisstheten om dette gjør at vi har kunnet sette oss høye og realistiske mål i vår Årsplan 2013 – 2015. Denne planen er anbefalt lesning. Ett av mange mål er at 75 prosent av alle skoleeksamener (der det er mulig) skal gjennomføres digitalt innen utgangen av 2014. Det juridiske fakultet melder om stor suksess med sitt prøveprosjekt, og flere andre fakulteter er godt i gang med utprøving og planlegging. Årsplanen sier også at alle studieprogrammer skal definere hvordan studentene kan aktiviseres i forskningsbasert utdanning.

Her er vi altså ved kjernepunktet: Universitetet skal gi forskningsbasert utdanning. Det blir derfor feil å sette utdanning og forskning opp mot hverandre. Forskningen er universitetets grunnfjell. Og så skal universitetet bygge eksellente studieprogrammer på dette. Høy studiekvalitet uten solid forskning i bunnen er en umulighet.

Til slutt et poeng som opptar både ansatte og studenter: Én av våre viktigste oppgaver er tilsetning i faste vitenskapelige stillinger. Tradisjonelt har tilsetninger vært basert på innstilling fra en sakkyndig komité. Nå er regelen at det også skal innkalles til prøveforelesning og intervju, med sikte på å vurdere formidling og undervisning. Studentene inviteres til å være med på dette. Undervisning veier i dag tyngre enn for bare noen år siden. Dette ser vi på som en riktig utvikling.

Udemokratisk demokrati

REKTORVALGET 2013

Aksel Braanen Sterri, student
Therese Eia Lerøen, fagpolitisk ansvarlig ved HiOA

23-årige masterstudent Torkil Vederhus, akkompagnert av livstidsstudent Tobias Langhoff og doktorgradsstudent Sunniva Rose, ønsker å bli rektor ved UiO. Ikke overraskende vekker kandidaturet oppmerksomhet: «En student – som rektor?»

Rektorteamet har møtt både en overveldende positiv respons – spesielt fra studentene – og en stor mengde latterliggjøring – spesielt fra de vitenskapelig ansatte: «Det kan ikke være seriøst. Han har jo ingen sjanse.»

Det er grunn til både begeistring og oppgitthet.

Begeistring fordi kandidaturet vil stimulere til debatt om hvilke utfordringer UiO står overfor når det gjelder studiekvalitet. Oppgitthet fordi Vederhus' sjanser er små.

Uansett hvor mange av de 27 000 studentene som stemmer, teller de nemlig kun 25 prosent. De 2700 teknisk og administrativt tilsattes stemmer teller 22 prosent. De 3300 vitenskapelig ansatte har derimot sikret seg et flertall på 53 prosent.

Valgordningens demokratiske underskudd er spesielt merkelig siden de vitenskapelig ansatte ved institusjonen ofte er opptatt av å demonstrere universitetets egenart og selvstendighet. Valgt ledelse på nesten alle nivåer er sagt å være nødvendig for å sikre medbestemmelse og demokrati. En nødvendig forutsetning for demokrati er at du ikke har mindretallsstyre, en forutsetning som ikke er oppfylt i rektorvalget.

Er det grunn til å tro at dette vil kjøre universitetet i grøfta? Det finnes flere eksempler på mer demokratiske utdanningsinstitusjoner. På det prestisjefylte University of St. Andrews er det kun studenter som velger rektor. Ikke optimalt, men mer demokratisk. Tidligere statsminister for Labor i Storbritannia, Gordon Brown, ble valgt til rektor ved Universitetet i Edinburgh i en alder av 21 år. Ikke overraskende teller studenter og ansattes stemme likt ved valget.

Det er på tide å gi opp den aristokratiske valgordningen og la en stemme være en stemme. Det trengs en endring i UH-loven. Eller er det kun de vitenskapelige ansatte som evner å forstå universitetets påståtte egenart?

Merk: Braanen Sterri satt i Studentparlamentets arbeidsutvalg sammen med Vederhus i 2010/2011 og støtter rektorkandidaturet.

Uønsket og utdefinert

Rusmisbrukere og det offentlige rom

Stipendiat Ida Nafstad har i over fire år fulgt seks narkotikabrukere i Oslo i hverdagen. 7. februar disputerer hun for doktorgraden i kriminologi og retts sosiologi med avhandlingen «Et anstendig menneske. Møter mellom rusbrukere og det offentlige rom i Oslo». Nafstad finner at brukernes mangel på symbolsk kapital medfører sterke begrensninger på deres bruk av det offentlige rom. Hun tror liberalisering av narkotikalovgivningen ville bedre situasjonen for mange.

JAGET: Her på Oslo S blir narkotikabrukere jaget vekk så fort de går inn døren, ifølge Ida Nafstad.

UØNSKET I OFFENTLIGHETEN

tekst: **Anders Rikstad**

foto: **Helle Gannestad**

«**Truls**» har solgt =Oslo hele dagen, og tjent 1500 kroner, akkurat nok til dagens heroindose. Etter å ha kjøpt fra langeren blir han stoppet i en politikontroll og fratatt stoffet. Han blir desperat og setter seg i gjeld for å sikre dagens skudd. En ond sirkel er i gang.

Dette er bare én av historiene Ida Nafstad forteller om «Truls». Stipendiaten i kriminologi og retts sosiologi har fulgt ham, og fem andre narkotikabrukere, i over fire år i arbeidet med doktoravhandlingen hennes: «Et anstendig menneske. Møter mellom rusbrukere og det offentlige rom i Oslo».

– Stasjonssjef ved politihuset på Grønland, Kåre Stølen, uttalte til Aftenposten 20. mai 2009: «Som annet folk skal de få være akkurat hvor de vil, men de får ikke drive med kriminell aktivitet». Du skriver at dette er umulig. Hvorfor det?

– Det er et paradoks. Jeg tror ikke han innser konsekvensen av den tankerekken. Rusbrukerne er avhengig av å kjøpe, oppbevare og bruke narkotika, men det er forbudt. Konsekvensen er at rusbrukere aldri kan oppholde seg lovlig i offentlige rom.

– Hva betyr det for rusbrukerne?

– Den franske sosiologen Pierre Bourdieu skriver at staten er som en sentralbank for utdeling av symbolsk kapital. Når staten da har sagt at narkotika er ulovlig, er de som bruker narkotika innstiftet som kriminelle og uønskete personer.

– Hvordan utspiller forskjellene mellom folk seg i det offentlige rom?

– Rusbrukerne kan oppleve fysiske begrensninger, som å bli kastet ut fra kaféer. De blir utvist fra kjøpesentre. Så har man de symbolske begrensningene. Rommene signaliserer at de er for andre personer. Bourdieu bruker kulturell, sosial og økonomisk kapital for å beskrive fordelingsstrukturer i samfunnet. I dette sosiale rommet har rusbrukere en veldig lav posisjon, fordi de mangler disse kapitalformene. Desto høyere i hierarkiet du er, desto større muligheter har du til å definere hva det offentlige rom skal være, og hvem som skal bruke det.

«Rusbrukere anser seg som anstendige mennesker. Problemet er at de ikke får gehør for det.»

Ida Nafstad, stipendiat ved UiO.

– Blir rusbrukere urettferdig behandlet?

– Ja, ikke bare urettferdig, men på en umenneskelig måte. I et demokrati vil vi at alle skal ha den samme tilgangen til samfunnet. Det å kunne delta i det offentlige rom har en betydning for hvorvidt man føler seg som en del av samfunnet, og hva man ønsker å gi tilbake.

– Hvor aktuelt er det å liberalisere narkotikalovgivningen?

– Thorvald Stoltenberg foreslo heroinutdeling. Det hadde gjort en del med situasjonen. Da hadde rusbrukerne sluppet å måtte jage etter pengene, de hadde sluppet å skaffe og oppbevare narkotika ulovlig. Avkriminalisering av bruk er en annen løsning. Et eksempel er å regulere rusmidlene slik man gjør med lovlige legemidler eller alkohol. I Nederland har heroinutdeling vist gode resultater. Der opplever de at brukerne etter hvert får en betydelig bedre livssituasjon, stabil bolig og tilknytning til lokalsamfunnet.

– Hvorfor skal staten sponse bruk av rusmidler?

– Fordi det knytter seg veldig store økonomiske og sosiale kostnader til å stigmatisere en hel gruppe og støte dem ut slik man gjør i dag. Det økonomiske motargumentet faller på steingrunn. Tenk bare på hvor mye det koster å ha folk i fengsel. 60 prosent av dem som sitter i norske fengsler brukte narkotika på innsetnings-tidspunktet. Man må sette ulike samfunnskostnader opp mot hverandre. Kanskje er ikke de økonomiske kostnadene viktigst, men heller de sosiale kostnadene ved å holde personer i en situasjon som man gjør i dag. Det skaper ikke et godt samfunn.

– Har ditt syn på rusbrukere endret seg?

– Ja, jeg tenkte på rusmiljøet som en opposisjonskultur, men oppdaget at de strever etter å bli anerkjent som normale personer. Rusbrukere anser seg som anstendige mennesker. Problemet er at de ikke får gehør for det.

Nafstad holder sin første prøveforelesning om rusmisbrukere og det offentlige rom torsdag 7. februar klokken 09.15 i Gamle festsal i Urbygningen på UiO. Disputasen følger etter forelesningen.

NORSK
TEKNISK
MUSEUM

KONSERT:

LUCY SWANN

VITENSHOW:

ANDREAS WAHL

WORKSHOP:

**EKSPERIMENTELL
INFORMATIKK**

ASTROAMFI

PUB QUIZ
MED CHRISTIAN FLERMOE

FOREDRAG / LECTURE PERFORMANCE:

**MATEMATIKK,
PROGRAMMERING
OG SJONGLERING**
ROGER ANTONSEN

URBAN MINING
ROLF TORE OTTESEN

ENERGY BANK
AMANDA STEGGELL

ENERGITIVOLI

DJ:

**ANNE LISE
FRØKEDAHL**
(HARRYS GYM)
**& RUBEN
NESSE**
(BRILLIANCE, ON IT
& SIMON SAYS NO!)

 **tele-
museet**

tekniskmuseum.no

KL. 19.00-23.00
KR 50/100
ØL- OG VINSERVERING
ALDERSGRENSE: 18 ÅR

NORSK TEKNISK MUSEUM, KJELSÅSVEIEN 143
BUSS 22, 25, 54 TRIKK: 11/12 TOG TIL KJELSÅS (OSLOBILLETT)

kulturredaktør: **Are W. Sandvik**
are.sandvik@universitas.no 415 22 929

reportasjeredaktør: **Astrid Karstensen**
astrid.karstensen@universitas.no 477 52 707

KULTUR

Danmark feirer norsk selvstendighet

DANSK 17. MAI-TOG: Historikeren Rasmus Glenthøj ved Syddansk Universitet er den første historikeren som har studert hendelser i Norge og Danmark før, under og etter 1814, forteller forskning.no.

– Jeg har hatt et klart siktemål med forskningen min: Åpne danskenes øyne for betydningen av 1814, forteller Glenthøj, ifølge nettsiden.

Historikeren mener Danmark var en totalt annen stat før tapet

av Norge. Han mener Danmark med Norge lignet mer et imperium, og at landet etter tapet av Norge framsto mer som en nasjonalstat. Etter press fra historikeren, noen representanter fra Folketinget og Fondet for dansk-norsk samarbeid er det nå besluttet at Danmark skal markere 200-årsjubileum neste år, spesielt til ære for den demokratiske inspirasjonen fra den norske grunnloven og det dansk-norske fellesskapet.

Gamle hjerner vil...

... MEN FÅR DET IKKE TIL: Eldre har vanskeligere for å lære. Ikke fordi de sliter med å tilegne seg ny informasjon, men fordi de ikke klarer å glemme gammel info. Det mener forskere ved Georgia Regents University, ifølge New York Times.

Gjennom forsøk på mus med genmanipulerte hjerner som ligner voksne menneskehjerner, fant forskerne ingen svekkelse i evnen til å lage sterke synoptiske forbindelser.

De er disse som muliggjør læring. Det de imidlertid fant, var at eldre hjerner er mindre kapable til å svekke forbindelsene som allerede eksisterer. Det gjør det vanskeligere å danne nye.

– Tenk på det som å skrive på et hvitt ark versus å skrive på en papiravisside. Forskjellen er ikke hvor mørk pennen er, men at papiravissiden allerede har skrift på seg, forteller forskningsleder Joe Z. Tsien til NY Times.

FOTO: FLICKR/GARY SOUP

Ølglass justerer din konsumhastighet

SKÅL: Formen på ølglasset påvirker hvor raskt vi drikker, mener forskere ved University of Bristol, ifølge nettsiden alcoholresearchuk.org.

En gruppe på 159 menn og kvinner ble filmet mens de drakk leskedrikk og øl. Glassene inneholdt ca. en halv pint (284 ml) med væske. Noen av glassene var krumme, mens andre var rette.

For leskedrikken var konsum-

hastigheten den samme for begge glasstypene: sju minutter. Det var den derimot ikke for ølen. Testpersonene som drakk øl ut av rette glass brukt elleve minutter, mens de som drakk ut av krumme glass brukte sju minutter på å tomme sine.

Forskergruppens konklusjon sier at konsumtiden økes med 60 prosent om ølen serveres i et rett glass framfor i et krumt.

FOTO: FLICKR/LINDSEY GEE

— Historieløst a

Lyrikken er lykkelig kastet ut – II

A k á d e m i k á: Lyrikk nå kastet ut – vil ikke ha
I bokhandel sin – ryddet bort
Sprintet langt. Luket vekk. Nå uni-ei-vers-mer-i-tet

Jeg kom – for å kjøpe B e r t r a n d B e s i g y e
Gledet meg vilt. Men se! Reol den var tom
Hva – flyttet i kjeller, jeg tenkte
Nei, så! Slutt på lyrikk!
Sa ekspeditrise – hun smilende vakkert, beklagende, følede med
Vi har ryddet det vekk. Nå hylle er tom
Her på Uni. Ei-vers-mer-i-tet

Det er bra! Det er bra!
Så dundrende bra, jeg prøvde å si
Til henne, så skjønn – min ekspeditrise
Mangfold: Vi må ikke ha
Farlig det. Der i – akademica
Tvetydighet. Undertekst – sprang. Ikke bra! Ikke bra!
Klarhet. Logikk og stringens. Vi må ha!
Jeg hoppende sa –
Problemer. De harker i kø
Stringens må vi ha! Vi nå sa –
Den trise. Og jeg i kor

Så hoppende. Hoppende. Opp og ned
Så harkende. Klemmende. Kyssende. Hostende kor
Få inn livsstil! Kokébøker! Trim og salat!
Ja, trim og salat. Ta trim og salat. Mere mat, mere mat!
Lyrikk! Hvem pokker kjøper vel det

Vi rå-hylte. Hylte så hoppende enig
Så hoppende glad
Nå gaulende, hoppende, sprettende glad!
Nå uni-ei-vers mer i tet-tetets torg
Du gnistrende du! Den tid er forbi!
Vi selger det tiden kjøper – og spør
Så enkelt –
Så sprettende, hoppende enkelt – hun sa
Og jeg måtte smile – le med
Hun var jo så vakker –
For vakker – for annet enn det

Anders Often har skrevet et lyrisk dikt for Universitas' diktspalte om sin skrekkslagne opplevelse på Akademika i november 2012.

Studenter og akademikere gremmes over Akademikas beslutning om å fjerne poesi og lyrikk fra hyllene.

LYRIKK

tekst: Kaja Storrøsten

foto: Helle Gannestad

I november sist år var botanikkforsker Anders Often på vei til Akademika for å kjøpe en diktsamling av Bertrand Besigye. Til sin forferdelse oppdaget han at poesi- og lyrikkhyllen hadde blitt fjernet fra butikken – og byttet ut med kokebokhylle. Av en ansatt på Akademika fikk han vite at de hadde sluttet å selge lyrikk og poesi.

Often ble rasende.

– Det river og sliter i meg som akademiker at en bokhandel på et universitet bare skal drives etter hvilke bøker som ble solgt året før, sier han til Universitas, og fortsetter:

– Det er historieløst av et universitet å kaste ut lyrikken. Hadde det vært en kjedebokhandel ville det vært mer forståelig, men det er hårreisende at det ikke kan være mer dybde i bokutvalget på Norges største universitet.

v universitetet

Forferdet poet: Da botanikkforsker Anders Often i november skulle kjøpe diktbok på Akademika på Blindern, oppdaget han at – ikke bare var den ikke til salgs i butikken – all lyrikk og poesi var fjernet fra butikkhyllene.

Lyrikk

- Lyrikk er en av de eldste skjønnlitterære sjangerne, og kan i vestlig historie dateres tilbake til 800 f.kr i Hellas.
- Lyrikk beskrives som den mest subjektive av formene – da den er tettest på dikterens følelser.
- Poesi og lyrikk brukes ofte som synonyme. Men lyrikk regnes som diktning som beskriver følelser og øyeblikkets stemning – mens poesi er alt som er dikterisk.

– Lyrikk selger ikke

Universitas har vært i kontakt med daglig leder på Akademika på UiO, Arnhild Tomren. Hun bekrefter at butikken har sluttet å selge poesi og lyrikk som er utenfor pensum.

– Vi har forsøkt å sette fram en hylle med et utvalg av lyrikk, men det var dessverre ingen som kjøpte bøkene. Det eneste vi selger av poesi og lyrikk er det som inngår i pensum.

Også Akademikas direktør Geir Helge Espedal erklærer at kjeden har kuttet ned på salget.

– Akademika har i løpet av høsten 2012 tilpasset varesor-

timentet til studentene. Fokuset er i større grad pensum- og faglitteratur, da vår viktigste oppgave er å skaffe studentene pensum fra alle verdens hjørner til riktig tid og til riktig pris. Men vi vil fortsatt selge skjønnlitteratur, deriblant lyrikk.

Lavere etterspørsel

– Er det ikke historieløst av den ledende bokhandelen på Universitetet, som senest i november i fjor arrangerte lunsjforedrag med Jan Erik Vold, å slutte med salg av dikt og poesi?

– Akademika har hele tiden hatt et faglig fokus på de fleste av sine arrangementer, noe vi også vil fortsette med i framtiden. Fokuset er, som sagt, i større grad pensum- og faglitteratur.

– Hva med skjønnlitteratur, tidsskrifter og annen ikke-pensumlitteratur? Vil Akademika også tilby mindre av det i framtiden?

– Det er lavere etterspørsel etter tidsskrifter siden de fleste faglige tidsskriftene nå er tilgjengelig digitalt. Vi spisser altså sortimentet mot pensum- og faglitteratur.

– Et nederlag

Nordis Tennes, masterstudent i litteraturvitenskap og redaktør for litteraturtidsskriftet Bøygen (og tidligere redaksjonsleder i Universitas, red.anm.), synes det er synd at bokhandelen på Universitet ikke kan tilby smaler bøker utenom pensum.

– Det er mange litteraturstudenter som leser nye dikt og utgivelser som ikke nødvendigvis står på pensum. Litteratur som anbefales lest under studiet blir vanskeligere å få tak i. Jeg synes det er et nederlag for Akademika, sier Tennes.

Christian Janss, førsteamanuensis i tysk litteratur og lyrikk, mener at et universitet skal kunne tilby et bredt poesiutvalg:

– Jeg synes det er ille, da poesi er en høyst oppegående og levende sjanger. Det selges kanskje ikke så mange bøker som det gjorde før, men det er poesi overalt, og det er viktig. Akademika burde i det minste kunne ha en hylle med et utvalg av de sterkeste klassikerne, slik at de er tilgjengelig for alle, sier han.

kulturredaksjonen@universitas.no

HVEM: Frank Kjosås

STUDERTE: Bårdar Danseinstitutt og Statens Teaterhøgskole

NÅR: 2002–2006

AKTUELL MED: *Halvbroren* på NRK1 og *Bibelen* på Det Norske Teatret

Monoteistisk teaterboble

– Mange skuespillere fra 60–70-tallet oppfylte skuespillerklisjeen, med rødvin i gardero- ben, og greia med å drikke, pule og spy. Det er ikke sånn lenger nå. Vi har ikke tid til å gå på byen.

Frank Kjosås, kjent som Fred Nielsen i NRK-serien *Halvbroren*, pugger manus da vi møter han i kantina på Det Nye Teatret.

– Det var da jeg gikk på Romerike folkehøgskole at jeg fant ut at jeg hadde talent for å bli skuespiller. Det var også der jeg fikk høre at Statens teaterhøgskole var det store.

ikke fikk til ting. Det ble mange søvnløse netter.

På Teaterhøgskolen jobbet studentene fra klokken ni om morgenen til klokken seks på ettermiddagen, og etter det måtte Kjosås pugge manus enda tre timer hjemme.

– Det var litt som å ha eksamen hver dag, med prøver og nye målsettinger. Det er et vanskelig studie å forklare, på grensen til psykologi. Vi iscenesatte menneskelige situasjoner, kun ved hjelp av kropp og sinn.

Det er én spesiell episode skuespilleren aldri glemmer.

– En gang var vi inne i en sal og jobbet med avspennings- teknikker. Alle lå i drømmeland, og plutselig slapp et klasse- medlem tidenes promp. Kroppen min sov, men hodet mitt sov ikke. Det var helt sprøtt. Jeg lo som faen.

Mens mange drømmer om å komme inn på Teaterhøgskolen i årevis, var Kjosås sent ute med å finne drømmestudiet. Det tok likevel ikke mer enn to forsøk før han kom inn, som én av ni heldige blant totalt 800 søkere.

– Det er bedre sent enn aldri. Jeg hadde nok en fordel, fordi jeg ikke hadde det samme forventningspresset som mange av de andre søkerne, sier han.

Detaljene sitter som klistra når han forteller om dagen han skulle sjekke den berømte navnelista over hvem som var kommet inn på skolen. Han gikk hånd i hånd med venninna si, som også hadde søkt.

– Jeg hadde ikke sovet på to døgn, og gynget av nervøsitet. På veien møtte vi to stykker som gråt. Jeg oppdaget navnet til venninna mi på lista, men fant ikke mitt eget. Jeg gratulerte venninna mi, og hun bare: Hva er det du driver med, du står jo som nummer tre på lista? Da fikk jeg nesten litt panikk. Det var helt fantastisk.

Kjosås blir matt da han blir bedt om å fortelle om studietiden.

– OK, dette er positiv ment, men Teaterhøgskolen prøvde å bryte oss ned slik at alle hadde et minste felles multiplum. De prøvde å rive ned alle skjold og forsvarsmekanismer når vi

Ifølge Kjosås er Teaterhøgskolen et monoteistisk samfunn.

– På skolen var det kun snakk om manus og teater. Vi var ni stykker, og levde nær sagt i vår egen boble. Vi måtte stadig passe på å finne ut hva som skjedde i virkeligheten, sier han.

Teaterhøgskolen har ingen fadderuke, men en helvetesuke, der andre- og tredjeklassingene spiller «mindgames» med førsteklassingene. Dette er ifølge Kjosås veldig internt og hemmelig.

– Det var ordentlig ekkelt. Den første tiden startet med vanvittig mye kjærlighet, for de eldre visste hvor tøft det er å begynne der. Så herdet de oss i helvetesuka. Etter det var det null problem. Mange utviklet vennskap som nok vil vare livet ut, sier Kjosås.

– Jeg tror grunnen til disse nære båndene er at alle viser seg fra sitt mest sårbare. Vi hadde ingen bøker å gjemme oss bak.

jennygu@universitas.no

Fryktløse: Atle Fjellang Sæther satset liv og ære på vei til målstreken med makker Andreas Vinnelrød på setet. Begge kom fra strabasene med lemmene i behold.

Slår et slag for sparken

Strødde fortauer og lite snø til tross. «Vinterens sykkel» er ikke helt glemt – ennå.

VINTERSPORT

tekst: Astrid Karstensen

foto: Helle Gannestad

En isbelagt bakke svinger seg ned fra Blindern Studentehjem. Fakler lyser for anledningen opp en spesiallaget løype – ned den isete bakken, opp igjen og til slutt ned en snødekt trapp. Utover at personen på setet ikke har lov til å hjelpe til med beina, er reglene under Blindernmesterskapet i sparkstøtting «relativt liberale», skal vi tro arrangørene.

De fleste av deltagerne er utkledd i mer eller mindre elleville kostymer. Lag-temaene strekker seg øyensynlig fra Kill Bill til bad taste.

Fredag ble mesterskapet arrangert for andre år på rad, som en del av UKA på Blindern.

– Vi har seksten påmeldte lag i år. Hvert lag utgjør to personer, forteller Didrik Vareide, arrangementsansvarlig hos UKA. Lagene konkurrerer parvis til ett lag står igjen som vinnere.

Typisk norsk risikosport

Sparken, eller sparkstøttingen, har sine aner i Nord-Sverige på 1800-tallet. Fra 1920-tallet ble den stadig mer populær her til lands, og havnet fort i kategorien «typisk norsk».

Vareide selv husker sparken som gjenstand for mye moro i yngre dager, men mener at den har tapt seg i de senere år. Han tror heller at det er begeistring for action og vintersport generelt, enn noen spesiell sparkinteresse som har lokket deltagerne til dagens arrangement.

– Vi har så mange fancy framkomstmidler i dag, og unger er vel generelt mindre ute nå enn før. Også blir det jo en del skader. Det er ikke så digg å få en mei i trynet, sier han.

På vikende front

I sparkens høyborg i Østerdalen høvles og snekres det fortsatt. Norax på Tynset er den eneste sparkprodusent igjen i landet, og har merket synkende etterspørsel.

– Sparken var veldig populær for 20–30 år siden, men har hatt en historisk nedgang fra 80-tallet.

Nedgangen skyldes nok både moter, trender, samt økt bruk av bilen og tilgang til andre transportmidler, tror Berit Nordseth Moen hos Norax.

Imidlertid mener hun å ha sett en oppgang fra 2007.

– Mer fokus på folkehelse og fysisk aktivitet har nok vært med på å snu trenden.

Det samme ser du på salg av sykler og ski.

Strødde veier er synderen

Det er ikke bare dårlig vintervær og biltrafikk som stikker kjepper i sparkmeiene. Bare meter bortenfor de ivrige studentene og isete bakkene på Blindern Studentehjem ligger et godt eksempel på nettopp det. Strødde fortau og veier går ikke godt sammen med mei.

Odd Olav Bratteberg, seniorrådgiver hos bymiljøetaten i Oslo, er heller skeptisk på sparkens vegne. Han kan bare huske å ha fått én eneste henvendelse de senere år om at det ikke er mulig å bruke spark på fortauene i hovedstaden.

– I enkelte innlandskommuner strøs bare halve fortauet for å tilrettelegge for sparkbruk. Kunne det vært aktuelt i Oslo?

– Etterspørselen etter sparkbare fortau i Oslo er fraværende. Jeg tror heller at henvendelsene ville økt dramatisk dersom vi gikk over til å «sparkifisere» fortauene. På generelt grunnlag er vel sparkbruk i vårt område et forsvinnende fenomen, sier Bratteberg.

Han påpeker at fortauene i hovedstaden i stor grad benyttes til framkomst til og fra offentlig kommunikasjon.

– Per dags dato er gaterommet trangt nok for buss, bil, forgjengere og syklist om en ikke skal legge til rette for spark også, mener han.

Fart og spenning

På Tynset er stemningen allikevel optimistisk. I det siste er det blitt mer og mer populært å kjøpe plastmeier som kan settes under metallmeiene. Disse kan være

godt nytt også for sparkglade hovedstadsbeboere – dersom det skulle finnes noen igjen.

– Vi håper plastmeiene kan bli sparkens redning. Det gjør at man ikke blir så avhengig av veldig godt vinterføre, sier Nordseth Moen.

Hun mener i tillegg at flere sparkarrangementer ser ut til å ha positiv effekt på totalsalget og etterspørselen, også i nye markedsområder som Oslo.

– Dette er fordi det blir satt mer fokus på sparken, ikke bare som et framkomstmiddel, men også som et produkt brukt til fart og spenning, mener hun.

Mye snusk

Tilbake på Blindern Studentehjem kan arrangementsansvarlig Vareide puste lettet ut.

– Ingen alvorlige ulykker, men mye juks og skittent spill, oppsummerer han etter endt løp.

Vinnerlaget «M&M», bestående av Mats Julius Stensrud og Marte Storvik kan se frem til deltagelse i Sparkstøtting supercross i Grefsenkollen i februar. Ikke alle var like heldige.

– Vi forbeholdt oss retten til å dømme som det passet oss, og disket over en lav sko, innrømmer Vareide.

Dette skjer på Det Norske Studentersamfund

Foto: Studentenes fotoklubb

BokCaféen / Torsdag 31. januar / 21.00

BokCaféen presenterer:

Torsdags-jam

Hver torsdag blir BokCaféen fylt med god musikk, gode folk og sågar topp stemning!

Kl 21.30 sveives det hele i gang med folk fra jazzlinja på Musikkhøgskolen (av og til fra andre steder), før det er åpent for gud og hvermannen å jamme og ha det gøy utover kveldinga. For ikke-jammere er dette det perfekte tid og sted for å catche up med gamle og nye venner i omgivelser med topp stemning!
Sees i BokCaféen!

Teaterscenen / Onsdag 30. januar / 19.00

Teater Neuf presenterer:

Skog

Skog er en spennende forestilling som ønsker å gi publikum en opplevelse de kommer til å huske.

I forestillingen vil tilskuerne bli kjent med vesener og myter som tilhører skogen og barndommens eventyr. Og slik vil man som publikummer møte barndommens redsler for alt det uhyggelige som lurar mellom mørke trestammer.

Onsdag 30. jan

- 19:00 Debatt: Kommentariatets diktatur. Betong
- 19:00 Teater: Skog. Teaterscenen.

Torsdag 31. jan

- 18:00 Informasjonsmøte for KAK
- 19:00 Film: Nothing But Time (1927) og Manhatta (1921). Lillesalen
- 21:30 Konsert: Torsdags-jam. BokCaféen

Fredag 01. feb

- 19:00 Film: Dear Mandela. Lillesalen
- 19:00 Foredrag: Mot en ny opplysningstid: En samtale om forskningsformidling. Biblioteket
- 20:00 Mirage Ensemble + Staer. Klubbscenen.
- 21:00 Annen etasje konsertserie.

Søndag 03. feb

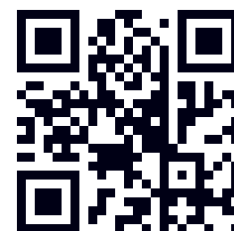
- 12:00 Introduksjonskurs i fotografi

Mandag 04. feb

- 19:00 Film: Amerika for mine føtter (1988) og Kjære, jeg krympet barna! (1989). Lillesalen
- 19:00 Upop: Nanoteknologi, det store i det lille-på godt og... Biblioteket.

Tirsdag 05. feb

- 19:00 Film: Oldboy (2003). Lillesalen
- 20:00 Tirsdagsquiz. Biblioteket.

DET NORSKE STUDENTERSAMFUND

akademika

Ute etter relevant erfaring på CVen?

Jobb frivillig en ettermiddag hver tredje uke i ungdomskafé drevet av Oslo domkirke, Kirkens Bymisjon og gatepresten for ungdom i Oslo.

Frivillige får god opplæring og veiledning, og treffer tenåringer fra hele Oslo. Kontakt gatepresten@oslo.kirken.no for inntaksintervju.

HAR DU LYST TIL Å SYNGE I KOR? OSLO CHORALE SELSKAP SØKER NYE SANGERE

Vi er et frittstående kammerkor som formidler klassisk kirkemusikk på et høyt kunstnerisk nivå. Koret består av rundt 20 sangere i alderen 20-40 år. Vi tar nå opp nye medlemmer på alle stemmegrupper. Interessert? Ta kontakt med Joanna Ågren på 951 88 004.

<http://www.ochs.no>

<http://www.facebook.com/oslochoraleselskap>

Annonserere i Norges største studentavis?

UNIVERSITAS.NO/ANNONSER

Black Debbaht

ROCKEFELLER LØRDAG 27. APRIL

Bill. kr. 250,- + bill.avg. Forsalg: www.rockefeller.no, Posten, Narvesen, 7-Eleven, tlf. 815 33 133. 18 år leg.

STUDENTRABATT 200,-

EKSTRAKONSERT!

Forgangne tider:– Vi lagde musikk og drakk øl, minnes Sivert Høyem om tiden han og resten av Madrugada tilbrakte i øvingsrommet på Chateau Neuf. Lørdag spilte han konsert på Storsalen som en del av semesterstartfesten til Det norske studentersamfund.

I et backstagerom på Betong ble materialet til en av Norges mest hyllede rocke-debuter skrevet. Lørdag vendte Sivert Høyem tilbake.

MUSIKK

tekst: Eirik Omvik

foto: Helle Gannestad

– Nei, her kjenner jeg meg ikke helt igjen. Jeg hadde trodd at rommet skulle være dobbelt så stort, og den grønne fargen på veggene kan jeg ikke huske.

Det er 16 år siden Sivert Høyem sist var her, i rommet hvor rockebandet Madrugada øvde i 1996–1997. Noen år tidligere hadde Høyem flyttet til Oslo fra Stokmarknes i Nord-Norge, sammen med resten av bandet, bestående av bassist Frode Jacobsen og nå avdøde gitarist Robert Burås.

Nå er altså Høyem tilbake i lokalene der bandet tok sine første steg mot å bli en av Norges største rockesuksesser.

– Det var ikke så lett å finne øvingslokaler i Oslo på den tiden, men Robert kjente en her på huset som fikk rom for oss, forteller Høyem.

At de var nordlendinger som spilte rock gjorde at de ikke var like velkomne overalt.

– Jeg husker at vi opplevde Last Train som et fiendtlig sted, uten at jeg helt husker hvorfor. Og So What var anglofilt: Der hang alle indiekiddsa som digga den samme britiske indie-popen. Hodene deres eksploderte av glede når de hørte The Smiths. Jeg synes Smiths er kult, jeg, altså. Men det var ikke rom for andre sjangre der.

Chateau Neuf ble en redning for bandet, som slet med å få spillejobber.

– Rocken var jo erklært død – det var opplest og vedtatt. Men her på Chateau Neuf ble vi et slags husband, og fikk både øvd og spilt som oppvarmingsband for andre artister.

Inspirasjon på Chateau Neuf

Storhetstiden til Chateau Neuf som konsertscene er for lengst forbi. På 1970- og 1980-tallet var Ramones, The Clash og AC/DC bare noen av mange kjente navn som gjestet Storsalen. Og på 1990-tallet spilte blant annet Pearl Jam, Soundgarden og

Public Enemy på Betong-scenen.

Høyem kan huske at de varmet opp for blant annet Rikard Wolff, og at hele bandet satt i salen da Gallon Drunk spilte konsert. Da han forteller om den gangen de fikk æren av å treffe Mazzy Star, blir han ekstra engasjert.

– Vi lempa utstyr for dem. Det var utrolig stas, og jeg kan huske Robert var backstage og spionerte på gitarutstyret til David Roback. Gitarspillet til Roback var en av de største inspirasjonene til Madrugada, så det det var et stort øyeblikk for oss.

Også trubadur Odd Børretzen stiftet de bekjentskap med på Chateau Neuf.

– Jeg og Robert varma opp for ham. Vi endte opp med å bli gode venner og spilte med ham også senere en gang.

Høyem smiler og mimrer om prosjektet han og Robert Burås hadde ved siden av bandet.

– Han Robert og Sivert, kan jeg huske folk sa. For vi hadde egentlig ikke noe navn, det var bare en greie vi gjorde av og til på si.

Ny retning

For å kunne ha råd til å rendyrke musikken tok Høyem mellomfag

i historie. Slik fikk han mulighet til å sove lenge og spille rock utover natta, forteller han.

– Her på øvingsrommet var det stort sett det vi gjorde: Vi drakk øl og lagde låter. Sånn sett var det en lite begivenhetsrik tid. Men alle låtene på den første skiva (*Industrial Silence*, journ.anm.) ble skrevet i dette rommet.

Det er ikke bare gjennom Madrugada at Høyem har gjort seg kjent. Hans tredje album som soloartist, *Moon Landing*, skaffet ham Spellemannsprisen i ka-

«Rocken var jo erklært død – det var opplest og vedtatt.»

tegorien beste mannlige artist i 2009. Også det fjerde og nyeste albumet fikk god mottagelse.

Høyem forteller at det er mer i vente.

– Jeg er i gang med å jobbe med nytt mate-

riale og håper å få utgitt noe når året er omme. Men ingenting er sikkert.

Han forteller at det har vært lærerikt å turnere solo.

– Jeg har alltid vært redd for å stå alene på scenen, selv om det er noe alle mine helter har gjort, som for eksempel Bob Dylan og Neil Young. Det krever en helt annen oppmerksomhet på stemme og dynamikk, og mitt nye

materiale vil nok bære preg av det. Ikke ved at det kommer til å bli singer-songwriter-klimpring, men det vil nok bli mer intimt enn det jeg har utgitt så langt.

Atter en konsert

Madrugada endte opp med toltalt fem album. Etter at hoveddelen til det siste albumet var spilt inn, ble Robert Burås funnet død i leiligheten sin i Oslo. Året etter oppløste Høyem og Jensen bandet med en avslutningsturné høsten 2008.

Nå er Høyem tilbake på Chateau Neuf, og skal nok en gang spille konsert, men denne gangen som soloartist. På Klubbscenen i kjelleren av Chateau Neuf er fotografen i ferd med å knipse de siste de siste bildene før intervjuet rundes av.

– Vi spilte inn en demo på den scenen her. Det låt helt forferdelig!

Høyem rister på oppgitt på hodet og ler, en smule pinlig berørt.

– Ble den gitt ut?

– Nei, heldigvis ikke.

– Spilte dere noen konserter på denne scenen også?

– Næææ... Jeg husker ikke.

Høyem begynner å gå mot utgangen av rommet.

– Han Robert ville huska det. Han huska alltid sånt.

kulturredaksjonen@universitas.no

anmelderredaktør: **Eivind Eide Skauffjord**
eivines@universitas.no 990 45 537

ANMELDELSER

Anonymt om antikken

Echinus, abakus og enda et utall gammelgreske ord og uttrykk skal forklares, og antikke tempelpa-
ner, søyleformer og bygningsteknikker skal gjennomgås i dagens forelesning i KUN1001.

Faget dekker 2000 år med kunsthistorie og omfatter 2000 sider pensum. Her gjelder det å holde tunga rett i mun-
nen, både for foreleser Brigitte Stolpmann og for studentene som fyller Arne Næss’ audi-
torium på Blindern. Tema for dagens forelesning er antikk arkitektur.

Stolpmann har rigget seg til på en stol bak en PC. Det er Powerpoint-presentasjonen som står i sentrum. Lysbil-
dene består for det meste av oversiktskart over templer og detaljbilder av antikke bygninger.

Bildene får tale for seg, supplert med piler, stikkord og Stolpmanns forklaringer. Om det verken er spesielt spennig eller engasjerende, så fungerer det i grunnen godt. Det spørs om det finnes så mange gode alternativer til bilder og piler, skal man først undervise om antikke templer i et auditorium i Oslo.

Allikevel hadde ikke forele-
seren trengt å gjøre seg helt usynlig. Stemmen hennes går som et båndopptak i bakgrun-
nen, mens bildene lyser opp

FORELESNING

**KUN1001 – Billed-
kunst og arkitektur
fra antikken til
renessansen**

Av: **Brigitte Stolpmann,**
universitetslektor

Hvor: **Georg Morgenstiernes
hus, Universitetet i Oslo**
Tid: **Torsdag 24. januar kl. 10: 15**

veggen over henne. Foreles-
ningen kunne blitt betydelig
spritet opp dersom Stolpmann
hadde tatt litt mer plass, løsre-
vet seg fra skjermen og lagt litt
mer entusiasme i framførin-
gen. I stedet reduserer hun seg
selv til et messende lydspor.
Det blir rett og slett kjedelig.

Forelesningen fungerer aller
dårligst når Stolpmann duk-
ker ned i en høytlesning av
lange utdrag fra egne notater.
Det framstår forvirrende og
unødvendig. Kanskje er det vel
kravstort og typisk drittunge
å forvente å få forelesninger
inn med notat-teskje, men
når lange avsnitter i avanserte
vendinger leses opp uten hen-
visninger og stikkord, er det
vanskelig ikke å falle av lasset.

Forelesningene i KUN1001
fungerer nok som en ryddig
gjennomgang av pensum, men
det blir vel anonymt. Stolp-
mann hadde vunnet på å vise
seg mer fram.

Astrid Karstensen
a.j.karstensen@universitas.no

KARAKTERBOKA

Carl Emil Vogt: Sovjetunionens fall, UiO	(B)
Tor Haugnes: Bedriften, BI	(B)
Geir Woxholth: Privatrett 1 - avtalerett, UiO	(B)
Yngvar Benestad: Språklig formidling - Journalistikk, HiOA	(C)
Øyvind Sauvik og Øyvind Holen: Tupac, hip-hop og kulturhistorie, UiO	(B)
Erik Haus: Markedsføring, Markedshøyskolen	(C)
Jens Saugstad: EXPHIL03, UiO	(D)
Ole Petter Ottersen: Formidling og vitenskapsjournalistikk, UiO	(B)

Har du tips til spennende forelesere?
Send en e-post til pederds@universitas.no

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Mandag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Studentnyheter
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Das Kapital
10.30: For Brukeren
11.00: Studentnyheter
11.03: A-lista
12.00: Lillesalen Konsertserie
12.30: Taffellunsj
19.00: Bra Trommis
20.30: Sort Kanal
21.30: Dub Dubhead
22.00: Overkill
23.00: The O & Jo Show

Tirsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Studentnyheter
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Vitenskapskapet
10.30: Grenseløst
11.00: Studentnyhetene
11.03: Snakker ikke norsk (R)
12.00: Studentradiolista

Onsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Studentnyheter

Torsdag

09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: TBP
11.00: Studentnyhetene
11.03: Rabarbra
11.30: Tanketog
12.00: Tanketog
19.00: Kveggpels
20.30: Country Barn
21.00: Spillmatic
22.00: Funkiga Timmen
23.00: Neu
00.00: Støyfoten

Torsdag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost

09.00: Studentnyheter
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Nova Noir
12.00: DFS

Fredag

06.00: Democracy Now!
07.00: Morragym
08.00: Frokost
09.00: Studentnyheter
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Opplysningen 99.3
11.00: Studentnyhetene
11.03: Nyhetsfredag
12.00: Radiotjenesten
12.30: Skallebank

RADIO NOVA

19.00: Nova Nedstrippa
20.00: Goodshit
21.00: Magic Beat
21.30: Nova Amor
22.00: Musikk, Dans og Drama
24.00: XO Hiphop

Søndag

01.00: Novanatt
07.00: DFS (R)
08.00: Grenseløst (R)
08.30: Vitenskapskapet (R)
09.00: Opplysningen 99.3 (R)
10.00: Du Skulle Ha Vært Der
14.00: Stang ut
15.00: Sorgenfri
16.00: Snakker ikke norsk

FOTO: 4 1/2 & NORSK FILMDISTRIBUSJON

Skinnet bedrar: Bare overkropper og lavmælte samtaler til tross: *En som deg* er innafor og vel så det.

Kompleks lettvekter

En som deg går en balansegang mellom pløsete klissefilm og fintfølen-
de romansedrama. Gudskjelov lander den på riktig side av linen.

En som deg starter med at danserinnen Kaisa (Pamela Tola) og forretningsmannen Jakob (Espen Klouman Høiner) møtes på ferietur i Istanbul. Pang, så blir de stormforelsket på én kveld, men veiene deres skilles allerede neste dag. Flere år senere møtes de ved et lykketreff igjen i Oslo, og bla, bla, bla: Den filmen der kjenner vi slutten på. Sett den før?

Hvis du tar en titt på filmplakaten til *En som deg*, eller om du så bare ser den første halvtimen av filmen, vil nok du, som jeg, få bange anelser om at dette er en tam, romantisk komedie. Som om ikke handlingsforløpet var klissete nok, gestaltes hovedrollene altså av en nydelig, finsk snelle og superdu-perkjekkas Høiner (kjent fra *Bare Bea*, *Reprise* og *Switch*). Heldigvis for oss er dette en snålere film enn hva førsteinntrykket antyder: Ettersom handlingen utfolder seg viser regissør Eirik Svensson at han har mer å by på enn overfladisk kurtisering.

Manuset til *En som deg* har blitt til gjennom workshops hvor skuespillerne har fått ta del i utviklingen av sine egne karakterer. Dette viser seg å være kløktig trekk fra debutant Svensson: Det som fanger og holder på oppmerksomheten vår, er nettopp det gjennomførte karakterarbeidet. Spesielt rollefiguren Kaisa har små brister og hemmeligheter som vi ikke får vite svaret på, men som pirrer vår nysgjerrighet. Kjemien mellom paret er dessuten ikke så forbasket klein som det fort kan bli i norsk film.

FILM

En som deg

Regi: **Eirik Svensson**

Med: **Espen Klouman Høiner, Pamela Tola, Pihla Viitala, Mattis Herman Nyquist**

Premiere: **01.02.2013**

En som deg har nerve og tør å være litt «treg». Filmen har seige sekvenser hvor blikk, intetsigende samtaler og berøringer sier alt som trengs. Her sveives det på med døsige panoramabilder av storbyer i soloppgang, lavmælte pianotoner og kunstneriske sekvenser, for eksempel når Kaisas dansetrupp filmes nært og intimt i en slags gjenspeiling av hennes følelser. Aldeles nydelig.

Denne tregheten er riktignok tosidig, og det vipper nesten over i det pompøse av og til. Akkurat når vi sitter og lurar på om filmen begynner å bli litt dryg, tar filmen imidlertid en finurlig vending så vi blir blanke i øya og lodne i brystet i sluttscenen. Vel i mål i rulleteksten er dette en fin, drama-romantisk film, uten at Svensson har tatt i bruk de verste sippetriksene i boka.

Agnes Klem
agneskl@universitas.no

Ida Madsen Hestman, journalist

UKAS ANBEFALING

Fest på skolen

Husker du «de kule» på ungdomsskolen som skulket timen og demonstrativt slang rundt i gangene? Nå kan du være en av dem. Etter to fraværende år har UKA kommet til Blindern. Nå kan du henge på studentheimen og teste ut festivalens program, samt de seks temabarene. Her lukter det rølp to the grave. UKA

har jekket seg opp og byr i år på flere arrangementer og et større konserttilbud, der de fleste dessuten er gratis. Som en UKEsjef i Trondheim en gang sa på et nach: «UKA i Trondheim er Norges største kulturfestival, UKA på Blindern er Norges største hjemme-alene-fest, og det siste er jævlig mye morsommere!»

Blindern-UKA

Hvor: **Blindern Studentehjem**

Når: **25. jan. – 2. feb.**

Sunniva Skjeggstad, journalist

UKAS ADVARSEL

Fest på skolen, yeah right

Husker du «de kule» på ungdomsskolen som skulket timen og demonstrativt slang rundt i gangene? Ikke jeg heller. De tok aldri høyere utdanning. Etter to gode år har dessverre UKA kommet tilbake til Blindern. Hvis du er uheldig og bor på Blindern Studentehjem er tiden inne for å besøke alle venner og kjente. Her lukter det rølp to the grave. UKA er mer

desperat enn noen gang. Det eneste som kunne gjort det verre, er nordmenn som løper rundt i kondomdress og forfører utvekslingsstudenter. Vent, det har de jo gjort i promovideoen. Som UKA-sjefen i Trondheim ryktes å ha sagt på et vors: «UKA i Trondheim hadde Jay-Z for noen år tilbake, mens UKA på Blindern reklamerer med piano på dass».

Avmålt bråk fra Bronx

Med fare for å høres ut som en dustete purist som mener at alt var bedre før og som benytter enhver anledning til hyle «sellout!» i øst og vest: The Bronx var bedre før.

Artister i bransjen for sint musikk har en tendens til å bli mindre sinte med årenes løp. Det er altfor lett at selve dødsdommen for kreativiteten – tilfredsheten – slår rot, og da er det gjerne over og ut. Bandmedlemmene finner ut at de kan leve av hobbyen sin, familier stiftes og alt det rælet der. Hva skal man nå gidde å hisse seg opp for?

Los Angeles-bandet The Bronx (tok du'n?) har tidligere gitt ut tre strålende album med hissig og samtidig voldsomt fengende punkrock. De har snudd Rockefeller på hodet med et forrykende liveshow ved et par anledninger, senest i forjulstider i fjor. *The Bronx IV* er det svakeste albumet i deres ti år lange karriere.

I sin fjerde utgave mangler The Bronx den ungdommelige entusiasmen/ignoransen fra tidligere. Borte er evnen til å skrive teite/desperate refrenger som: «Baby's got cancer,

looking for the answer, she's got cancer, someone romance her». Tempoet og intensiteten er litt lavere enn tidligere, vokalen er hakket *cleanere*, andelen (forsøksvis) allsangvennlige refrenger har økt og de har til og med spilt inn – hold deg fast! – en ballade.

De nevnte musikalske endringene lå kanskje i kortene; antydningene var tilstede allerede på det forrige albumet. Nevn ett band som har økt graden av sinne og aggresjon (tekstmessig og musikalsk) gjennom en langstrakt karriere (Slayer er et hederlig unntak). Man kan formelig høre for seg klisjeene de antagelig lirer av seg i intervjuer om den nye plata: «Det er en naturlig utvikling for bandet.» «Nå fokuserer vi mer på substans», eller noe sånt mig. «Vi har vokst som band.» Saklig.

PLATE

The Bronx IV

Av: **The Bronx**

Plateselskap: **ATO Records**

Alt er likevel ikke bare sorgen. Etter at det opprinnelige svart-sinnet har gitt seg, åpenbarer det seg et knippe gode låter på plata. Åpningssporet «The Unholy Hand», «Style Over Everything» og «Too Many Devils» er god gammal Bronx. Det hadde vært mindre grunn til å hisse seg opp over den stuereine retningen bandet har lagt seg på, om resten av låtene var bra nok – det er jo alt som betyr noe til syvende og sist – men det er for mye middelmådighet ute og går. Dermed ender The Bronx' fjerdeplate, til tross for enkelte oppturer, opp som et jevnt over mediokert produkt.

Eivind Eide Skauffjord
eivines@universitas.no

Nittitallsnostalgi

Når **Thomas Seltzer** har blitt så husvarm at A-magasinet bretter ut åtte sider om hans hjertebarn *Trygdekontoet*, og Knut Schreiner for øyeblikket er mest aktuell som en av landets skarpeste musikkskribenter, er The Good The Bad and The Zugly bandet som fans av tidlig Turboneger bør sette sin lit til.

Bandet navigerer i samme musikalske landskap som Turboneger og Anal Babes befant seg i, i sin storhetstid på nittitallet. For det er umulig å komme unna Turbo-referanseen: *Anti World Music* er mikset av nåværende Turbo-trommis Tommy «Manboy» Akerhold. Eirik Melstrøm trakterer sologitaren på en måte Knut Schreiner ville nikket anerkjennende

til, og tekstene kan skifte fra det banale, til strofer med mer seriøse undertoner. Som på åpningslåta «Reaction Formation» om en pønkrocker som ga opp sitt gamle liv for å bli med i al-Qaida.

Lydbildet er ikke hardere enn at singelen «Nowhere To Go» er C-lista på P3. Vokalist Lars Delhi legger seg på en rå og intens linje uten at det bikker over til screamo. Han skaper sammen med øvrig koring fra de andre bandmedlemmene flere låter med allsangpotensiale.

Plata klokker inn, i god punkstil, på under en halvtime. Hadelands-bandet kjører i

PLATE

Anti World Music

Av: **The Good The Bad and The Zugly**

Plateselskap: **Fysisk Format**

femte gir gjennom hele skiva: heseblesende for noen lyttere, kjærkomment for andre. Debutalbumet vil tilfredsstille punkmenigheten; kvintetten spiller tøft, tight og har så stor variasjon i låtene som sjangeren tillater. Gitt at bandet leverer på konserter framover vil bandet med all sannsynlighet frelse mange flere.

Hans J. Skjong
hanssjk@universitas.no

KULTURKALENDER

Onsdag 30. januar

DEBATT: Kommentariatets diktatur. Hvor langt kommer man i politisk diskurs uten at «Det er klart at det må tas betydelig hensyn om ikke å snakke ned betraktninger om andre i dialog med premissleverandører i forhold til saken.» Hva er det egentlig politikere ønsker å si til oss? Vil de si noe i det hele tatt, eller er det makt for maktas skyld? Hvorfor i all verden har medias svar på politisk taleprat blitt å kaste terninger, fokusere på personer fremfor politikk, fortolke ordlyd til å angå «spillet» og redusere taletiden til intervjuobjekter? Er det slik at vi ser begynnelsen på slutten for den fjerde statsmakta? Blir vi noensinne kloke på hva politikere mener bak alle flosklene? Og hva faen er egentlig en «politisk ekspertkommentator»? Panel: Torbjørn Røe Isaksen, stortingspolitiker for Høyre; Kyrre Nakkim, samfunnsredaktør i NRK; Eirik Vatnøy, språkviter i Civita; Audun Lysbakken, leder for SV
Betong, Chateau Neuf, kl. 19.00

Fredag 1. februar

FILM: Amnesty Blindern viser i samarbeid med Human Rights Human Wrongs Film Festival dokumentarfilmen *Dear Mandela*. Filmen handler om slumboerbevegelsen Abahlali baseMjondolos kamp for retten til bolig. Når den sørafrikanske regjeringen lover å «utrydde slummen» og begynner å kaste slumbeboere langt utenfor byen, nekter tre venner som bor i Durbans enorme slumområde å bli flyttet. *Dear Mandela* følger deres reise fra sine skur til høyeste domstol i landet mens de påberoper Nelson Mandelas eksempel og blir ledere i en voksende sosial bevegelse. Filmen vises i forkant av HRHW filmfestivalen som i år finner sted fra 6–10 februar. Amnesty Blindern vil bistå med mat og drikke, mens Fellesrådet for Afrika vil innlede filmen og stille opp til Q&A etterpå.
Lillesalen, Chateau Neuf, kl. 18.00

TEATER: Bibelen. Ein kan sjå Bibelen på fleire måtar. For å få totalopplevinga er det mogleg å sjå heile Bibelen under eitt. Speletida er da på 6 timar og det er lagt opp til matpausar som er inkludert i prisen. Første delen hentar stoffet frå Det gamle testamentet. Her er menneska på vandring. Dei vandrar gjennom tidene, dei vandrar i ørkenen, dei leitar etter meining, dei er på evig jakt etter eit betre liv, eit lova land, ei ny byrjing. Gud er heile tida til stades, men han er ikkje lett å forstå. Stadig straffar han menneska fordi dei ikkje lyder han. Gud skiftar strategi. Straff og lydnad verkar ikkje på menneska. Lova gir ikkje alle svara. Den nye bodskapen er kjærleik. Satan kjem, og verda blir ein kamp mellom det gode og det vonde. Vi følgjer Jesu liv fram til korsfestinga. Han er ein opprørar. Han er farleg for makta, for farisearar, presteskap, for Herodes, men også for zelotar og andre som ikkje har sans for kjærleiksbodskapen. Jesus tvilar og han trur. Til slutt går han den tunge vegen inn i døden. Kva som skjer etter det? Det er ei trussak.
Det norske teatret, kl. 16.30

Lørdag 2. februar

IMPROTEATER: En av Oslos definitivt mest etablerte grupper med noen a husets mest kjente fjes, flesker til med Gorillateater i beste spilletid. Etter mange års tradisjon på tirsdager har Improtent tatt skrittet opp til lørdagene. En god nyhet for alle som jobber skift og kun er hjemme i Oslo i helgene, og for alle som vil nyte litt impro for turen går videre ut i en festlig aften. Fire regissører kjemper om å bli den beste gjennom å sette opp flere scener gjennom kvelden. Etter hver scene bestemmer publikum om regissøren skal få straff eller belønning, og regissøren med flest belønninger på slutten av kvelden vinner. Improtent består av: Henrik Horge, Cathrine Frost Andersen, Camilla Frey, Lars Melsæter Rydjord, Eirik Skarsbø og Ingviold Haugstad
Det andre teatret, kl. 19.00

Søndag 3. februar

KONSERT: Den erkebritiske rockemusikken begynner for alvor å få hard konkurranse fra den frodige og regnfulle øya i vest. Siste skuddet på stammen fra Smaragdøya er Funeral Suits, et band hvis debutalbum allerede har blitt nevnt i samme åndedrag som ordet klassiker. Med miksen av vrengte gitarer, elektronika, art-rock og catchy melodier har kvartetten fra Dublin allerede hatt æren av å spille med band som Franz Ferdinand og Local Natives. Fjorårets debutplate, *Lily of the Valley*, har jevnt over tikkert inn på toppen av karakterskalaen til kollektiv tilbedelse og med proklameringer som «Close to being a classic» og «Outrageously good. Highly recommended». Og det er heller ikke hvem som helst som har produsert plata, men Stephen Street. Nok mest kjent for sitt eminente arbeid med de legendariske og erkebritiske bandene The Smiths og Blur, i tillegg til sitt arbeid med Kaiser Chiefs og The Cranberries.
Mono, kl. 21.00

Uke 5 og 6

A-lista

Fuse and a Spark	Angelica's Elegy
Where the Wild Things	CY Dune
Bråk	G'Blessl
Unorthodox (Prod. DJ Premier)	Joey Bada\$\$
Because It's Easy	Machine Birds
Cahouse	Pissed Jeans
Dropla	Youth Lagoon

B-lista

Anomaly	Doldrums
The Paradox Decides	Hypertext
Hjemme (Prod. Alpha One)	Kranky
Sweetheart Dreams	Baby In Vain
Quiet as a Stone	Camp Alligator
No Strings	Chlöe Howl
The Valleys	Erick Arc Elliott
Call The Cops	The Good the Bad and the Zugly
Ode to John	Slutface
Sail to the Sun	Wavves

AD NOTAM

Universitas oppsummerer uka

Kortversjon

Oslos eneste universitetsrektor, og en til som vil bli det, har skrevet innlegg i dagens avis. Ad notams avdeling for simplifiserende journalistikk (Dagbladet) har registrert at tekstene er på over 40 ord, og har derfor valgt å servere våre trofaste lesere kortversjonen av Ottersens innlegg:

Vi reagerte sterkt på denne framstillingen, og spurte derfor Ad notams avdeling for undersøkende journalistikk om de kunne finne det faktiske førsteutkastet til rektor Ottersen, før alle medierådgiverne hans pyntet på teksten.

Det gjorde de:

Vi håper også å kunne glede våre lesere med kortversjonen av Kari Toverud Jensens kronglete innlegg:

Den ordskyen syntes vi var såpass morsom, at vi ikke har giddet å gjøre noe med den.

Forsiktig

Akademika har stjålet millioner fra studentene, bak ryggen på dem. VT-leder Tone Vesterhus sier hun ikke vurderer mistillitsforslag, men sier heller at «situasjonen er kjempeproblematisk».

Men da Ad notams avdeling for overbringning av nyheter bringer henne nyheten om at SiO-styret har bestemt å bruke resten av studentenes penger på spabehandling til Akademika-sjefen, smeller det endelig fra Vesterhus:

– Det er skikkelig teit. Det må komme tydelig fram at vi synes det er skikkelig teit.

Dikt-o-rama

Ad notams avdeling for venstreekstremistisk journalistikk vil igjen oppfordre våre lesere til å sende inn dikt til oss.

Vi leverer også denne uken en manual for hvordan det gjøres, også denne ganen på det vi anser som nynorsk, og denne gangen inspirert av Anders Often:

Avslut alle setningar – med tankestrek.
[Insert: Namn på lyrikar i n g e n h a r h ø r t o m]
Skriv at du hoppar –
Og dansar –
Og gje inntrykk av å véra glad –
Og hugs! Utropstekn!
Av-ei-slut-ning-ei-mer

VI SPØR

av Øyvind Gallefoss

Tango: Torkil Vederhus seiler opp som favoritt til å vinne rektorvalget på UiO, på tross av uventet motstand.

The chosen one

Tango-Torkil får uventet konkurranse om rektorjobben.

– Torkil! Sorry at jeg ringer deg så seint, går det bra?

– Joda, det går bra det. Jeg så du hadde ringt mange ganger, så...

– Ja, du... Vi har en liten krise på kontoret her. Du har ikke mulighet til å komme på kontoret en tur?

– Njeei, jeg er i Bærum, så... Og klokken er snart elleve.

– Okei... Men altså, du har ikke hørt noe om noen ekstra motkandidater, du?

– Motkandidat? Nei, det har jeg ikke... Jeg kan jo sjekke mailen.

– Ja, gidder du?

– Jeg har ikke hørt noe, altså.

– Nei, du skjønner, vi har fått tips om at det stiller enda en motkandidat til rektorvalget.

– Okei? Jøss. Nei, altså, de ville

jo ikke sagt ifra til meg.

– Du skjønner, de har planlagt lanseringsintervju og full pakke nå på fredag.

– Okei? Hvor da?

– I Ergo.

– ... Ergo? Æ'kke det på HiOA?

– Jo, så jeg må bare få et par kjappe kommentarer fra deg, jeg.

– Ja, okei?

– Ja, hva synes du om din nye motkandidat?

– Nei... Det er jo flott med flere kandidater... Altså, det er vanskelig å si, jeg veit jo ikke hvem det er.

– Nei, du, det er Kari Toverud Jensen.

– Ha ha!

– Neinei, det er dønn seriøst, liksom. Hun stiller til valg under mottoet: «Toverud Jensen er den riktige ingrediensen for å gi Universitetet potensen»

– Fantastisk.

– Ja, også har hun planer om å gjøre Universitetet til et... galaksitet.

– Ha ha. Ja, det er på tide at noen tenker stort om Universitetet.

– Okei, du! Men bare sånn, om du vinner rektorvalget, vil du da vurdere din stilling?

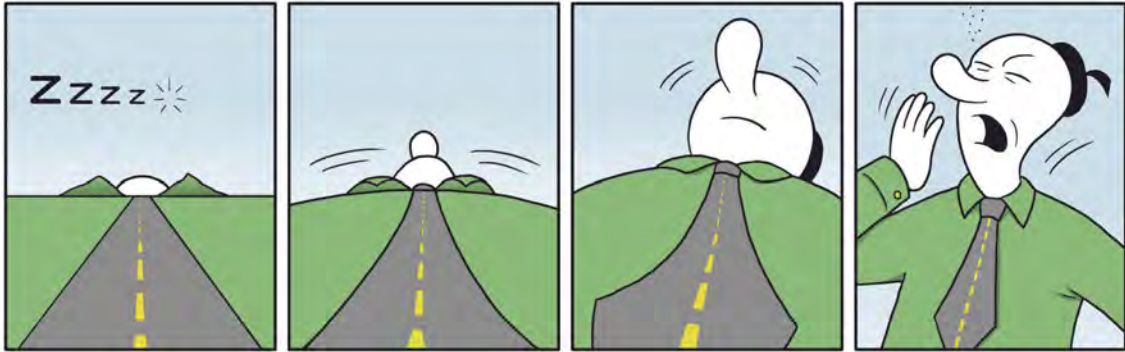
– Ja, det vil jeg gjøre hver dag.

– Supert, god kveld!

oyvind.gallefoss@universitas.no

PANTO

av Thomas Sørli Hansen

REBUS

av Håkon Sukuvara

HINT: Farlig eller ikke, action var det på UV-fakultetet forrige uke! Forslag sendes til oyvind.gallefoss@universitas.no

FORRIGE UKES LØS-NING VAR: «Endelig en ekte rektor». Det skjønte nesten Herman, Andreas og Jonas.

ULVEQUIZ

av Øyvind Bosnes Engen

1. Hvilket nyhetsmedium var først ute med å utlyse navnekonkurranse for de to ulvene i Østmarka forrige onsdag?
2. I hvilket fylke ligger det ulveplagede tettstedet Koppang?
3. Hvilken russer komponerte Peter og ulven i 1936?
4. Hva heter egentlig fotballklubben som kalles Wolves, og som rykket ned fra Premier League i fjor?
5. Hva ville det i norrøn tid si å være varg i veum?
6. Den heter canis latrans på latin og coyotl på aztekisk. Hva kalles dyrearten på norsk?
7. Nationaltheatret hadde premiere på musikalen Rockeulven i 2011. Hva er den norske tittelen på filmversjonen fra 1976?
8. Hvem er faren til Fenrisulven ifølge norrøn mytologi?
9. Hva heter varulven som danner et trekantdrama sammen med vampyren Edward Cullen og Bella Swan i Twilight-bøkene?
10. Fra hvilket land kommer bandet Wolfmother?

Ulver: Ålreite dyr.

FOTO: U.S. FISH AND WILDLIFE SERVICE

1. NRK (Østlandssendingen)
2. Hedmark
3. Sergei Prokofjev
4. Wolverhampton Wanderers FC
5. Å bli lyst tredlos.
6. Præneulv
7. Med Grimm og gru
8. Loke
9. Jacob Black
10. Australia